

Onderwijs in
ontwikkeling

Overdracht van geloofsleer is
belangrijk in zendingswerk

Met mond en hart

Intensieve weg naar openbare
geloofsbelijdenis in Ecuador

Met gezang
en snarenspeel

Verschillende instrumenten,
maar hetzelfde doel

ZENDINGSBLAD VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN JAARGANG 64 • NR. 363 • SEPTEMBER 2018

Paulus

Crimineel wordt predikant

Teunis Rijnveld vertelt
het levensverhaal van
Chukwuma Ofor

Uitgave van Zending
Gereformeerde Gemeenten

Vrucht zien

Door **Just van Toor**

In *Paulus* leest u soms over opbrengsten van acties ten bate van de zending. Zo kunt u in deze *Paulus* lezen dat de actie van het kinderkoor *De kleine lofstem* uit Tricht-Geldermalsen niet minder dan € 2.500 heeft opgeleverd.

Hanneke Boer is op 4 september vanuit deze gemeente uitgezonden. Mooi dat de opbrengst bestemd is voor Cambodja, het nieuwe zendingsterrein van ZGG. De inzet van bestuur en leden van het koor heeft dus vrucht gedragen ten bate van het zendingswerk.

Maar hoe zit het met de geestelijke vrucht op het zendingswerk? Die vrucht laat zich niet uitdrukken in getallen. Toen eens aan een zendingswerker gevraagd werd of hij vrucht op zijn werk zag, antwoordde hij: 'Ik vind het moeilijk om daar een uitspraak over te doen. Als het erom gaat of ik vrucht zie, hangt het van mijn kijken af. En het kan zomaar zijn dat ik verkeerd kijk.' Een antwoord waaruit ervaring en bescheidenheid blijkt.

Is er dan niets over te zeggen? Zeker wel! Maar vrucht op zendingswerk wegen is iets anders dan zielen tellen! In deze *Paulus* kunt u lezen hoe de evangelisten Fris en Seppenwoolde in Ecuador gesprekken voeren met mensen die toegelaten willen worden tot het

doen van openbare geloofsbelijdenis. Deze mensen willen lid worden van de zendingsgemeente en deelnemen aan de sacramenten. Jan-Henry Seppenwoolde geeft in het artikel terecht aan dat hij niet kan oordelen over het hart. Zendingswerkers zijn geen hartenkenners, maar moeten zien op de vrucht van geloof en bekering. En dat is al niet eenvoudig, zeker niet als er sprake is van culturele verschillen en mogelijke taalbarrières.

Soms licht het werk van de Heere in het leven van mensen helder op.

'Als het erom gaat of ik vrucht zie, hangt het van mijn kijken af.'

U kunt lezen over dominee Ofor uit Nigeria. Een ter dood veroordeelde crimineel die bevestigd mocht worden tot dienaar van het levende Woord van God.

Waarom we hierover schrijven in *Paulus*? Niet om mensen op het zendingsveld op het schild te hijsen, maar tot verheerlijking van Gods Naam. En ter bemoediging van allen die bij zending betrokken waren én zijn. Op de velden en op het thuisfront: 'Als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere' (1 Kor. 15: 58).

Op de boulevard aan de oever van de Mekong (Phnom Penh, Cambodja) vind je waarzeggers die vage spreuken fluisteren.

Onderwijs in ontwikkeling

Jan-Kees Kooijman, Dick Korpel en Gerard Wassink overleggen regelmatig over diverse thema's die in de theologische toerusting op het zendingsveld aan de orde komen. Lees op **pagina 10** meer over dit belangrijke type zendingswerk.

MET MOND EN HART

Belijdenis doen is een proces waaraan soms veel voorafgaat en ook veel tegenop komt. De evangelisten Fris en Seppenwoolde geven op **pagina 24** een inzicht in de weg naar belijdenis doen.

CRIMINEEL WORDT PREDIKANT

Van crimineel die de doodstraf had kunnen krijgen tot predikant van de Nigeria Reformed Church. Chukwuma Ofor kwam tot bekering toen hij het Woord van God hoorde, terwijl hij in de gevangenis zat. Lees zijn verhaal op **pagina 34**.

Met gezang en snarenspeel

Muziek is wereldwijd een belangrijk onderdeel in de eredienst. In Albanië en Ecuador hebben gemeenteleden die een instrument bespelen een belangrijke rol in de ondersteuning van de samenzang. **Op pagina 28** leest u daar meer over.

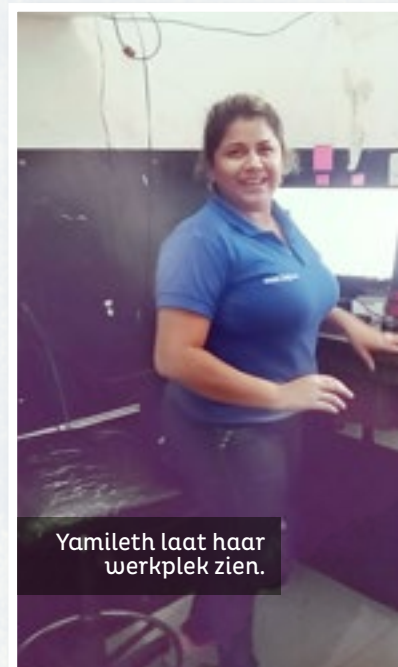
EN VERDER

- 4** In zicht
- 6** ZGG Actueel
- 8** Van het thuisfront
- 16** Op bezoek in Albanië
- 17** Meditatie
- 18** Column
- 19** Kinderpagina
- 23** Vermoord op Celebes
- 27** Webshop
- 30** Levensloop
- 37** Financieel
- 38** Een groot verschil
- 40** Op de achterkant

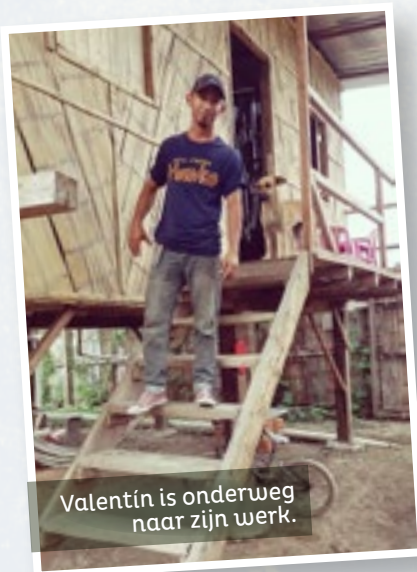
AAN DE SLAG IN ECUADOR

Werk vinden in Ecuador is moeilijk. Door het werken in achterstandswijken wordt ZGG daar veel mee geconfronteerd. Op deze fotopagina volgen we twee jonge leden van de zendingsgemeente in Portoviejo in deze worsteling.

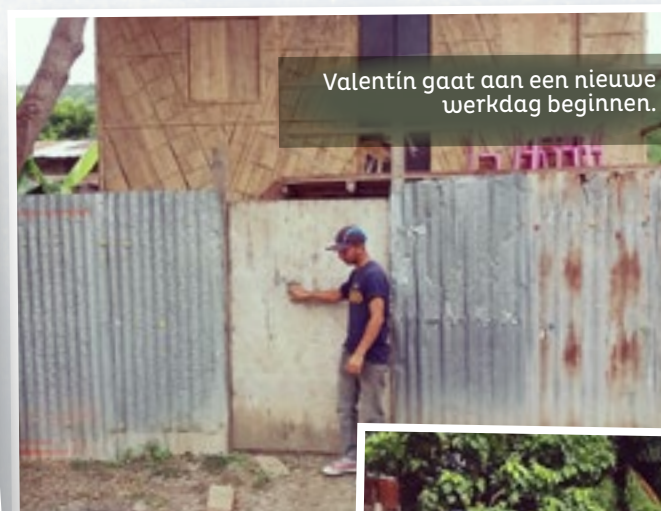
Door **Jacoline van den Dool** en **Hester Elenbaas**

Yamileth laat haar werkplek zien.

Valentín is onderweg naar zijn werk.

Valentín gaat aan een nieuwe werkdag beginnen.

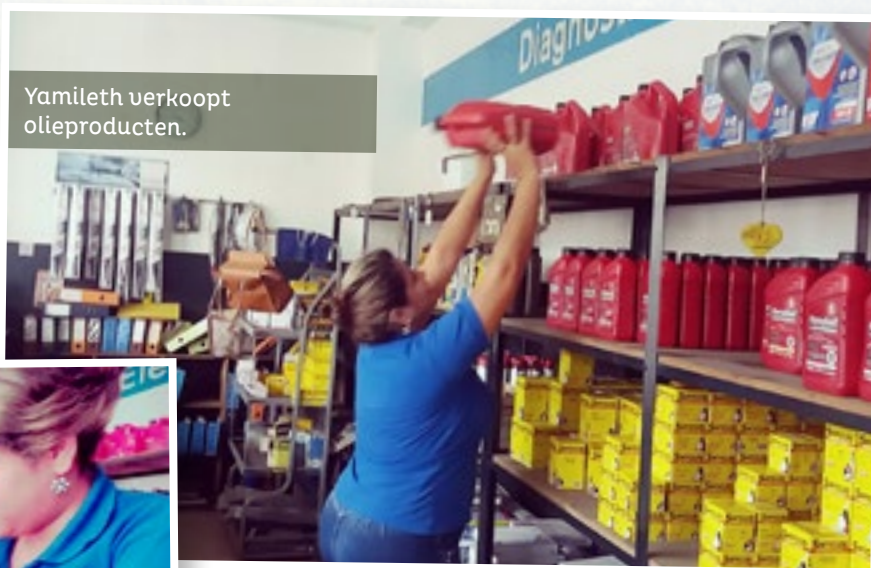

Op het werk hebben we een gesprekje met Valentín.

Valentín heeft geen opleiding gevolgd en werkt onregelmatig in de motorwerkplaats van zijn broer. Op dit moment werkt hij voor \$ 90,- per week in het project van Bijzondere Noden voor het herstel van huizen die door de aardbeving zijn beschadigd. Door een stimulerend spaarsysteem in dit project heeft hij eigen gereedschap kunnen kopen om zich zo meer te richten op het onderhoud van motorfietsen.

Yamileth is druk bezig.

Yamileth verkoopt olieproducten.

Yamileth heeft lunchpauze.

Yamileth komt al sinds haar kinderjaren naar de kerk en is inmiddels getrouwd. Via een beurs van Stichting Estéban heeft ze haar universitaire studie kunnen afronden. Helaas kan ze geen passend werk vinden. Ze is nu kassamedewerker bij een bandenbedrijf en moet daar zestig uur per week werken voor een salaris van \$ 450,- per maand.

Valentín helpt bij het herstel van beschadigde huizen.

Valentín werkt bij een project van Bijzondere Noden.

KOMEN EN GAAN

Albanië

Verlof

Mevr. W.N.E. (Willemien)
van Schothorst
1 augustus t/m
31 oktober

Guinee

Verlof

Mevr. F. (Fennie) Haase
22 augustus t/m
15 november

Evangelist benoemd voor Ecuador

Zending Gereformeerde Gemeenten heeft de heer J.S. (Steven) Baan (34 jaar) uit Utrecht als evangelist voor het zendingsveld in Ecuador benoemd. Na opleiding zal hij worden uitgezonden als evangelist in Ecuador. Momenteel is Steven werkzaam op het zendingsbureau als medewerker PR & fondsenwerving. Het echtpaar Baan-Kwintenberg heeft vijf kinderen in de leeftijd van 0 tot 7 jaar. Ze zijn lid van de Gereformeerde Gemeente Utrecht, waar Steven ook diaken is.

Onderwijs- ondersteuners van en naar het zendingsveld

In augustus en september vertrekken weer enkele nieuwe onderwijsondersteuners naar het zendingsveld om onderwijs te geven aan de kinderen van zendingswerkers. Deze ondersteuning is voor werkers van ZGG van grote waarde. Dankzij de onderwijsondersteuners kunnen de ouders zich meer richten op het werk. Ook is het voor de kinderen fijn om les te krijgen van een meester of juf. ZGG dankt Karine de Ron (Albanië), Willemieke Blom (Albanië), Carolien Geluk (Ecuador) en Hanneke van der Blonk (Guinee) die zich in de afgelopen periode als onderwijsondersteuners hebben ingezet. Ook verwelkomt ZGG de nieuwe onderwijsondersteuners Henry Bax (Albanië), Christine van der Blonk (Guinee), Truus Verweij (Ecuador) en Sanne Wisse (Albanië) die zich in de komende periode voor het onderwijs willen inzetten. Een goede en gezegende tijd gewenst.

CANTILENA ZINGT VOOR ZGG

In september 2016 bestond jongerenkoor Cantilena uit Werkendam 25 jaar. Dit is herdacht met een jubileumzangavond, waarbij een live cd-opname van de cd 'Dank aan onze Heere' werd gemaakt. Een deel van de opbrengst van de cd-verkoop kwam ten goede aan het zendingswerk. Recent liet Cantilena weten dat zij nog een extra donatie uit de opbrengsten daaraan toevoegen. Ze onderstreepten dit met de woorden: 'Dit bedrag willen wij graag schenken aan ZGG voor het vele goede werk wat er onder de hand des Heeren mag gebeuren.' We willen het jongerenkoor hartelijk bedanken voor hun inzet voor de zending.

Familie Knapen terug uit Ecuador

Op 31 juli 2018 is familie Knapen teruggekeerd vanuit Ecuador. Op 18 februari 2010 werden ze vanuit de gemeente Gouda naar dit Zuid-Amerikaanse land uitgezonden. Wim had de taak het jeugdwerk te begeleiden. Na taalstudie in de hoofdstad Quito vestigde familie Knapen zich in Portoviejo om gestructureerd jeugdwerk op te zetten. Na ruim drie jaar zijn ze verhuisd naar Machala. Vanuit die plaats begeleidde

Wim het werk in de verschillende zendingsgemeenten. Een belangrijke doelstelling was om het werk zo te organiseren dat de jongeren van de verschillende zendingsgemeenten elkaar zouden ontmoeten en ondersteunen. ZGG dankt Wim hartelijk voor het werk dat hij in Ecuador heeft verricht en wenst hem al het nodige toe voor zijn nieuwe taak als docent aan het Driestarcollege in Gouda.

Postzegels ontvangen van:

Zendingscommissies:
 PZC Nieuwe Tonge
 PZC Middelharnis,
 PZC Nijkerk
 PZC Rotterdam-IJsselmonde

Overig:
 Basisschool *De Akker*, Lisse
 Vrouwenvereniging Werkendam
 Evangelisatiepost Leeuwarden
 Inloophuis *In de Gouwstraat*,
 Rotterdam, Rehobothschool,
 Alphen a/d Rijn.

In kilo's: 57,8 kg.

Zendingsdag 2018 druk bezocht

We mogen terugzien op een goede zendingsdag. De hoge bezoekersaantallen geven iets weer van de plaats die het zendingswerk binnen onze gemeenten mag hebben. Het meeleven met het zendingswerk bleek ook uit de opbrengst van de collecten. De totaalopbrengst van de collecte, bestaande uit contant geld en machtigingskaarten, betreft € 92.000. Op de website www.zendingsdag.nl kunt u de toespraken terugluisteren. Ook zijn daar foto's van de dag te vinden. De volgende zendingsdag wordt gehouden op 15 juni 2019.

16 oktober: Uitzenddienst Aline van de Maat

Op dinsdag 16 oktober 2018 vindt in de gemeente van Amersfoort de uitzenddienst plaats van Aline van de Maat. Zij zal als begeleider van het kinder- en jeugdwerk worden uitgezonden naar Ecuador. In deze uitzenddienst gaat ds. W. Visscher voor. Ds. G.W.S. Mulder, voorzitter van het zendingsdeputaatschap, zal de uitzending verrichten. De dienst begint om 19.00 uur.

Familie Van Leeuwen (MAF) gerepatrieerd

Eind december zijn Jan en Jolien van Leeuwen, met hun zoontje Juda, teruggekeerd naar Nederland. Jan kwam tijdens een onweersbui indirect onder stroom te staan door een blikseminslag nabij hun huis. Naar aanleiding van dit voorval was een periode van herstel en bezinning nodig. In goed overleg met MAF Nederland hebben Jan en Jolien besloten zich voorlopig in Nederland te vestigen.

ZGG
 VERVOLG HERSTELD
 HERVORMDE KERK

Alle leeftijden gemengd koor
 ook kinder- en tienerkoor!

Zingen voor de zending!

Het Zendingskoor zingt psalmen en gezangen over zending en ten bate van het zendingswerk. Het totaal koor verzorgt vijf uitvoeringen in diverse regio's. Tijdens deze uitvoeringen zal een spreker namens de zending iets vertellen over de voortgang van het zendingswerk. Het koor wordt muzikaal ondersteund door bekende musici.

www.zendingskoor.nl voor info en opgave

ZENDINGSDIENSTEN

Krimpen aan den IJssel

11 september, 19:45 uur
 Koningin Wilhelminaplein 1
 Ds. A. Verschuure

Nunspeet

10 oktober, 19:30 uur
 Brinkersweg 17
 Ds. C. van Ruitenburg

ACTIVITEITEN EN BIJeenKOMSTEN

Regionale zendingsmiddag Amersfoort

29 september, vanaf 12.00 uur. Hoornbeeck College
 Amersfoort, Utrechtseweg 230

Psalmzangavond met bovenstem te Rijssen

De zendingscommissie van Rijssen organiseert op **29 september 2018** opnieuw een psalmzangavond m.m.v. 'Bovenstemgroep Rijssen e.o.'. Locatie: Noorderkerk, Molenstalweg 19 te Rijssen. Aanvang 19.00 uur. Collecte t.b.v. ZGG

Psalmzangavond met bovenstem te Rotterdam-IJsselmonde

De zendingscommissie van Rotterdam-IJsselmonde organiseert **29 september een psalmzangavond m.m.v. de Vereniging 'Bovenstem Ouderkerk aan den IJssel e.o.'** Locatie: Thaborkerk Rotterdam-IJsselmonde, Reyerdijk 41. Aanvang: 19.30 uur. Verkooptafel aanwezig. Collecte: t.b.v. het zendingswerk in Guinee

Verkoping te Terwolde-de Vecht

5 oktober 2018. Aanvang: vanaf 15.00 uur, opbod vanaf ongeveer 20.00 uur. Locatie: Avervoordseweg 32, Terwolde - de Vecht

Verkoping te Hendrik-Ido-Ambacht

13 oktober 2018. Locatie: Petrakerk in Hendrik Ido Ambacht. Aanvang: 9:30-13:00

Kijk voor **actuele informatie** over bovenstaande en andere activiteiten en bijeenkomsten op www.zgg.nl/activiteiten.

Studenten zetten zending op agenda

Conferentie in teken van wereldwijde Woordverkondiging

Bedrijfskunde, pabo, informatica, rechten, civiele techniek en werktuigbouwkunde. En nog vijftien andere studierichtingen. Maar studenten uit het hele land met hele verschillende achtergronden blijken toch een gemeenschappelijke interesse te hebben: zending.

Door Steven Baan

De Werkgroep voor Studenten van de Gereformeerde Gemeenten organiseerde opnieuw een conferentie. Deze keer was het thema: 'Het Evangelie in de eindtijd. De einden der aarde bereikt?' Namens ZGG spraken ds. G. Clements en missioloog Jan-Kees Kooijman respectievelijk over de zendingsopdracht en de reikwijdte van deze opdracht. Het is mooi om te zien dat het een onderwerp is dat studenten bezighoudt, gezien de vragen die het losmaakte bij velen. Definitiekwesties, zoals de volkengroepen tegenover landsgrenzen, maar ook persoonlijke vragen: Waar kun je terecht met vragen over roeping? Wat is onze – of beter mijn – taak in de gemeente waartoe we behoren?

Stellingen

De interactiviteit werd gestimuleerd door prikkelende stellingen. 'Niets doen is een optie' kan in de praktijk wellicht zo lijken, maar gezien de reacties uit de zaal had het geen draagvlak onder de studenten. Sterker nog, menigeen zet zich reeds in op het vlak van het thuisfront of leeft mee met zendelingen uit familie- en kennissenkring. In de presentatie van missioloog Kooijman werd de nadruk gelegd op de bij-

belse opdracht die onverminderd van kracht is, maar ook op het uiteindelijke doel van het zendingswerk: 'En alle einden der aarde zullen Hem vrezen' (Psalm 67: 8).

Waarom

ZGG heeft als doelstelling om het thuisfront actief te betrekken in meelevens, meebidden en geven. Dat de studenten hier als doelgroep actief in benaderd worden, heeft een duidelijke reden. Missioloog Kooijman: 'Ook onder de studerende zoeken we onze zendingswerkers van morgen. En ook als zij niet uitgaan in zendingsdienst, is het belangrijk dat ook deze generatie het zendingswerk draagt door gebed en gave.'

Samenwerking

De werkgroep was bereid om het onderwerp zending op de agenda van de conferentie te zetten, maar dat is niet het enige. Ook onder de diverse studiekringen van onze gemeenten staan de deuren regelmatig open voor (oud-)zendingswerkers. Zij spreken daar over allerlei thema's, al dan niet gerelateerd aan een halfjaarstema van de kring zelf. Zo worden studenten actief betrokken in het denken over zending en worden hun vragen beantwoord aan de hand van praktijkervaringen.

Een bezoeker aan het woord

De conferenties bestaan altijd uit een bezinnend gedeelte en deel waarbij gelegenheid is om medestudenten te ontmoeten. Het is fijn dat je met leeftijdsgenoten die dezelfde achtergrond hebben, kunt praten over onderwerpen die zij ook tegenkomen in hun (seculiere) studie. Het bezinnende deel op actuele onderwerpen staat altijd centraal tijdens de conferenties. Dit jaar werd in kader van zending een onderwerp besproken met als thema: 'De einden der aarde bereikt?' Trefend was dat tijdens de lezing duidelijk werd dat de einden van de aarde al zijn bereikt. We hoorden echter ook dat zo'n vijftieng procent van de totale wereldpopulatie nog niet is bereikt. Dit betreft dus ruim 1,8 miljard mensen! Ook veel andere studenten wisten niet dat dit aantal nog zo hoog ligt. Daarom bespraken we de vraag: Wat kunnen wij als jongeren voor de zending betekenen? Of, als we de vraag breder trekken: Wat kunt u voor de zending betekenen?

Bern-Jan Hogendoorn, Geneeskundestudent

ZELF VERDER LEZEN

ZGG en de werkgroep bieden voor studenten ook leesmateriaal dat het nadenken over zending bevordert. Via de website van de werkgroep (www.werkgroepstudenten.nl/publicatie) is de publicatie *Wijsheid en wetenschap* verkrijgbaar. In de webshop van ZGG (www.zgg.nl/webshop) wordt de zendingspublicatie *Onverhinderd* aangeprezen. Een leesbaar boek met verschillende perspectieven op het zendingswerk.

Bestel servethouders uit Ecuador

Hermano Vicente Cabrera behoort tot de groep bezoekers van de gemeente El Amparo die als eersten geloofsbelijdenis hebben afgelegd. Degenen die de zendingsgeschiedenis van de gemeente El Amparo kennen, zullen zich misschien herinneren dat deze broeder de eerste Ecuadoraanse evangelist is geweest die namens ZGG onder zijn landgenoten is gaan evangeliseren. Helaas heeft dat niet lang geduurd, want zijn gezondheid ging zo achteruit dat hij dit werk niet meer kon volhouden. Nu maakt hij houten gebruiksvorwerpen.

Hermano Vicente is een bekwaam timmerman. Iemand die met zijn handen kon maken wat zijn ogen zagen. Maar doordat hij een gewrichtsaandoening heeft gekregen en omdat hij aan een oog blind is, kan hij zijn vak niet meer goed uitoefenen. Hij is echter geen man om bij de pakken neer te gaan zitten en daarom is hij begonnen met het vervaardigen van huishoudelijke artikelen. Deze objecten verkoopt hij zelf als servethouder, maar misschien weet u nog wel andere gebruiksmogelijkheden.

Wilt u er ook één bestellen? De servethouders kosten € 3,50 per stuk.. Bestellen kan via www.zgg.nl/webshop

Onderwijs in ontwikkeling

Kooijman, Korpel en Wassink lichten het belang van theologische toerusting toe

Meestal hebben Jan-Kees Kooijman, Dick Korpel en Gerard Wassink contact via Skype. Vandaag spreken ze elkaar in Woerden. Een seminar over een ethisch thema, een cursus over een dogmatisch onderwerp of een opleiding voor gemeenteleden en ambtsdragers. Het zijn zo maar enkele onderwerpen die regelmatig aan bod komen.

Door **Evelien Smit**

Kooijman is missioloog, terwijl Korpel en Wassink in 2015 zijn uitgezonden als theologisch toeruster naar respectievelijk Ecuador en Albanië. Wat houdt hun werk in? Nu beide toerusters in Nederland zijn geeft dat een mooie gelegenheid voor een interview. Korpel legt het uit: 'Theologische toerusting is de overdracht van kennis van de Bijbel en van het gereformeerde gedachtegoed. Het zendingswerk verdelen we in vier fasen: de pioniersfase, een fase van opbouw, een fase van overdracht en ten slotte de fase van zelfstandigheid. Theologische toerusting begint eigenlijk al in de pioniersfase en loopt door tot en met de fase van zelfstandigheid. Het gaat om toerusting van de (aspirant-) leden, van toekomstige ambtsdragers en van andere leidinggevenden in de gemeente.'

Vragen

Kooijman is als missioloog nauw bij dit werk betrokken. Hij denkt mee met de toerusters. 'In een vroeg stadium ontstaan al vragen waarover je als team moet nadenken. Je hebt

Seminar over ouderlingenambt in Albanië.

De Bijbel en de geschiedenis van het christendom in het Spaans.

te maken met een andere cultuur. Er is wellicht nauwelijks goede lectuur beschikbaar in de taal van het land. Zo zijn sommige belijdenisgeschriften nog maar kortgeleden vertaald in het Albanees. Ook moet je nadenken over de liturgie, over de ambtsleer, de sacramenten en over een psalmberijming of een liederenbundel. Dat zijn allemaal redenen waarom theologische toerusting zo belangrijk is en waarom al jaren geleden in Albanië en Ecuador toerusters zijn aangesteld. Zij doen dit werk bovenplaatselijk, in nauwe afstemming met alle teamleden en met de lokale leiders in de meer gerijpte zendingsgemeenten. Zij kunnen bovendien begeleiding bieden aan nieuwe zendingswerkers op het gebied van missiologie en cultuur.

‘Het blijft onze wens dat er zendingspredikanten komen!’

Wassink: ‘Toerusting is niet alleen iets van de theologisch toeruster; alle leden van het zendingsteam hebben daarin een taak. Het onderwijs begint al op de kinderclub, waar de kinder- en jeugdwerker aan de kinderen eenvoudige bijbelverhalen vertelt. Het gaat verder wanneer de kinderen, volwassen geworden, de belijdeniscatechisatie volgen bij een evangelist. Ook gaat het door wanneer zij na de doop verder leren (naar Matt. 28:19b). Later zullen sommige mannen onderwijs krijgen om bijvoorbeeld tot ouderling, diaken, evangelist of predikant te kunnen worden bevestigd. De vrouwenwerker geeft vrouwen onderwijs uit de Bijbel. Op bijeenkomsten wordt ook heel praktisch besproken wat de Bijbel zegt

over de invulling van de taak van mannen en vrouwen in hun gezin, de gemeente en de maatschappij.’

Biblical Keywords

‘Er is weinig bijbelse en gereformeerde lectuur beschikbaar in Albanië’, vertelt Wassink. Wij laten werkjes van de reformatoren of puriteinen vertalen. Maar ook catechesemateriaal, of boekjes met bijbelstudiemateriaal, zoals bijvoorbeeld de boekjes van ds. A.T. Vergunst uit de serie ‘Brug naar...’. Per jaar geven we ongeveer vier boeken uit. De voorjaarsactie was dit jaar voor dit lektuurwerk bestemd.’

Op de tafel ligt een grote stapel Engelstalige boekjes met de titel ‘Biblical Keywords’. Wassink: ‘Dit jaar hebben Korpel en ik samen een boekje gepubliceerd met bijbelse kernwoorden. Dit is in eerste instantie in het Engels uitgegeven, maar er komt daarnaast een uitgave in het Albanees en het Spaans. De Engelse versie kan eventueel beschikbaar komen voor de zusterkerk in Nigeria. Wellicht kan het boekje zelfs op termijn in Cambodja worden gebruikt. Andere, aan ons verwante gemeenten gebruiken de lectuur eveneens. Daarnaast stellen we via een eigen website in Albanië gereformeerde lectuur beschikbaar. Dit leidt ertoe dat ook niet-gereformeerde predikanten nu Matthew Henry’s bijbelcommentaar gebruiken.’

In Ecuador gebeurt het vertalen van werken van anderen in mindere mate omdat er in het Spaans al meer materiaal beschikbaar is dan in het Albanees. Maar ook in Ecuador worden vertaalprojecten uitgevoerd.

Leerlijnen

Het materiaal betreft niet alleen de theologische

ZGG JUNIOR

Jullie horen als je nog heel klein bent al verhalen uit de Bijbel.

Als je wat groter bent

leer je nog meer uit de Bijbel op de catechisatie en natuurlijk ook in de kerk. Op het zendingsveld wordt ook lesgegeven uit Gods Woord. Aan kinderen, maar ook aan volwassenen. Meneer Kooijman, Korpel en Wassink denken na hoe dat het beste kan gebeuren. Zodat mensen de Bijbel beter gaan begrijpen. En dan kunnen zij zelf weer anderen helpen bij het lezen van de Bijbel, misschien wel als ouderling, diaken of predikant.

opleiding voor gemeenteleden die leidinggevende taken hebben. Wassink: 'Ook voor het kinderwerk zijn we bezig met het ontwikkelen van materiaal. We zoeken en ontwikkelen methoden die meerdere jaren omvatten, zodat een goede leerlijn ontstaat, die aansluit bij wat er voor jongeren en volwassenen beschikbaar is. Ook voor het vrouwenwerk is leerstof nodig. Uiteraard betrekken we hierbij de evangelisten en de vrouwen- en jeugdwerkers. Voor de catechese is al veel beschikbaar. Door op deze terreinen samen te werken, kun je het werk verdelen en krijg je eenduidigheid in wat er aan materiaal beschikbaar komt.'

Korpel gaat nader in op het begrip 'leerlijn': 'We vinden het heel belangrijk dat het materiaal op elkaar aansluit. Het moeten niet allemaal losse onderdelen zijn, maar methoden die meerdere jaren omvatten en overzicht over de Schrift en de leer bieden. Het doel is dat kinderen al op een eenvoudige manier onderwijs krijgen, en dat de leerstof voor jongeren en catechisanten hierop voortbordurt. Uiteindelijk moet dit ondersteunend zijn aan theologische toerusting voor ambtsdragers en andere leiders. Dit klinkt misschien logisch en eenvoudig, maar in de praktijk kost het uitdenken en afstemmen hiervan veel tijd.'

Skype

Kooijman, Korpel en Wassink hebben eens per maand een overleg via Skype. Korpel: 'Het is heel vruchtbaar dat we op deze manier kunnen overleggen. Kooijman maakt een agenda. We willen van elkaar leren en bespreken

Gerard Wassink: geen cultuur van zondagsheiliging in Albanië

De afgelopen jaren hebben we als team nagedacht over de heiliging en viering van de zondag in Albanese context. Daar is een bezinningsdocument uit voortgekomen. In het proefjaar van de bijbelschool is dit onderwerp een van de vakken geweest. Vervolgens is de zondagsviering besproken in de gemeente van Delvinë in een korte cursus.

Uiteraard hebben we eerst de bijbelse lijnen uiteen gezet. Dat was een prachtige ontdekkingsreis. We hopen iets van het kostbare geschenk van de zondag en de eeuwige sabbat te hebben overgebracht. Tegelijkertijd zie je de hardnekkigheid van de werkelijkheid. Veel leden en bezoekers zijn de enige kerkelijke deelnemers uit een gezin. Of het betreft ouders waarvan de grotere kinderen niet naar de kerk komen. Er is sowieso geen cultuur van zondagsheiliging. Integendeel zelfs, de thuissituatie werkt zondagsrust direct tegen: er wordt betaald werk gedaan, er liggen thuis allerlei klussen te wachten, de televisie staat aan en vrienden nodigen je uit voor een kop koffie (in een restaurant), of om mee te gaan naar het strand of een sportwedstrijd.

We hebben ons afgevraagd of we als kerkelijke gemeente iets van een 'christelijke gezinssituatie' kunnen aanbieden. We kennen het voorbeeld van een Albanese predikant die de zondagsviering invult door 's middags kerkleden om de beurt bij zich thuis uit te nodigen. Soms vraagt hij ook zijn onchristelijke burens om te komen. Dan doen ze bijbelstudie, ze eten samen, zingen en praten over allerlei onderwerpen. Deze predikant probeert zo een bijbelse invulling van de zondag over te dragen op zijn gemeenteleden. Een andere manier zou kunnen zijn dat het kerkgebouw na de ochtenddienst of op zondagmiddag een aantal uur open is, zodat de jongeren daar terecht kunnen voor een gesprek, zingen, spelletjes, enzovoort. De echtparen in de gemeente zouden hieraan bij toerbeurt leiding kunnen geven.

Het zijn mooie gedachten, maar ze vragen ook offers. We willen hier verder over nadenken – want het moet wel echt iets van hen zijn.

Gerard Wassink

allerlei onderwerpen. Daarbij proberen we zo goed mogelijk het werk te verdelen, om te voorkomen dat we op twee plaatsen hetzelfde onderwerp gaan uitdiepen. Veel thema's spelen namelijk in beide landen. Je kunt denken aan de doop, de liturgie en het proces van gemeentevorming. Deze thema's hebben we de laatste jaren goed doordacht.' Wassink vult aan dat de zendingsgemeenten in beide landen in dezelfde fase zitten. 'We kunnen onze ervaringen aan elkaar spiegelen. De vragen in beide landen lijken vaak op elkaar.'

Geen zendingspredikant

Een van de belangrijkste onderwerpen die ze regelmatig bespreken, is hoe ze kunnen komen tot een verantwoorde opleiding van ambtsdragers en meer specifiek van predikanten. Er is geen Nederlandse zendingspredikant. Deze nood wordt gevoeld. Kooijman: 'In Albanië en Ecuador bevinden verschillende gemeenten zich in de fase van overdracht naar zelfstandigheid. Daarvoor moeten ambtsdragers worden opgeleid. Het blijft onze wens dat er zendingspredikanten komen. In 2015 is besloten om niet langer te wachten tot er een Nederlandse predikant zou

'Het is belangrijk dat het onderwijs niet van de zendingswerkers afhangt.'

zijn, maar om een gereformeerde theologische opleiding te beginnen. De opleiding zal openstaan voor leden van de ZGG-gemeenten, aanverwante gemeenten en eventueel andere geïnteresseerden. We hopen daardoor toekomstige ambtsdragers en andere leiders te vormen. Het is natuurlijk niet zo dat iedere man die de opleiding volgt ook bevestigd zal worden in een ambt. Dat hangt immers niet af van een opleiding, maar van verkiezing tot en aanvaarding van een ambt als mannen zich daartoe geroepen weten. Maar het is ons gebed dat er uit de studenten evangelisten en predikanten voort mogen komen. Er is inmiddels een plan en een curriculum gemaakt. Omdat deze taak voor ons veel te groot is, is samenwerking gezocht met Miami International Seminary (MINTS), een onderwijsinstelling op gereformeerde grondslag die theologisch afstandsonderwijs verzorgt.'

Korpel geeft aan dat er al langer samenwerking is met MINTS. 'MINTS biedt opleidingen op meerdere niveaus aan in Ecuador. Verschillende leden van onze gemeenten hebben modules gevolgd aan dit opleidingsinstituut.'

Curriculum

De twee toerusters hebben een curriculum samengesteld voor de opleiding. Nadat dit met de commissie theologisch onderwijs in detail is besproken, is het door het deputaatschap goedgekeurd als leidend voor de theologische opleiding voor alle landen waar ZGG werkt. Kooijman: 'Een curriculum houdt in dat per vak is geformuleerd aan welke leerdoelen en eindtermen ieder vak binnen de opleiding van studenten moet voldoen. Hierbij is onder meer gekeken naar het studieplan van onze theologische school in Rotterdam. Het voornemen is dat minimaal eens per jaar docenten van MINTS (uit de VS) lessen verzorgen, en dat hun materiaal gebruikt kan worden. Voor het identiteitsgebonden deel en de vakken die ingaan op de lokale context, dat zeker vijftienvijf procent van het totaal omvat, zullen de toerusters zelf modules ontwerpen. Het gaat dan bijvoorbeeld over de verbondsleer.'

Wassink geeft aan dat het curriculum op hoofdlijnen is gedeeld met het kerkelijk comité in de gemeente Delvinë in Albanië. Zij zijn blij dat ZGG bezig is een structureel aanbod te ontwikkelen van onderwijs gericht op ambtsdragers en predikanten en dat dit niet alleen maar eenmalige cursussen omvat. Het is belangrijk dat het niet van een van de zendingswerkers afhangt, met het gevaar dat bij vertrek van de werker ook de opleiding verdwijnt. Ge-

Crete-conferentie in Ecuador.

zien de fase van het werk in Albanië kan het nog wel een tijdje duren voordat daadwerkelijk de eerste ambtsdragers worden bevestigd. Een nevenvoordeel van de opleiding blijkt te zijn dat vakken in een vereenvoudigde versie aan de gemeentelieden kunnen worden aangeboden in de vorm van korte cursussen.

Korpel heeft het curriculum in het Spaans vertaald zodat het iets van de gemeenten zelf wordt. In het voorjaar heeft hij het gepresenteerd aan een aantal leden van de gemeente *El Amparo* en in de toekomst zal dat breder gebeuren. 'Het werd positief ontvangen. Er zijn al verschillende mensen die modules hebben gevolgd. Nu begrijpen zij dat al die modules passen binnen een overkoepelend plan. Daarmee verdwijnt ook de vrijblijvendheid uit de deelname. De opleiding draagt eraan bij dat te verkiezen ambtsdragers worden toegerust. Ik heb de leden gevraagd om biddend te onderzoeken wat de Heere van hen vraagt. Als ZGG spreek je ook een bepaald vertrouwen uit naar de zendingsgemeenten door deze opleiding aan te bieden, die mede gericht is op het kunnen verzelfstandigen van gemeenten als de ambten vervuld mogen worden.'

Verwante gemeenten

Op de vraag of er ook contacten zijn met andere gemeenten geeft Wassink aan dat hij regelmatig voorgeeft in twee presbyteriaanse gemeenten. Hij geeft er ook les uit de Heidelbergse Catechismus. Er worden gezamenlijke conferenties belegd met de zendingsgemeenten van ZGG, over thema's als de tucht en het pastoraat. De andere gemeenten gebruiken ook het materiaal dat wordt uitgegeven door ZGG. Het is goed denkbaar dat er deelnemers uit deze gemeenten naar de ZGG-opleiding komen.

In Ecuador zijn er ook goede contacten met verwante gemeenten. Korpel vertelt: 'Predikanten uit deze gemeenten bedienen de sacramenten in de zendingsgemeenten. Af en toe preken evangelisten of predikanten in elkaars gemeente. Op welke manier dan ook vormgegeven, theologische toerusting blijft een belangrijke rode draad door heel het zendingswerk in Albanië en Ecuador.' De theologisch toerusters zaaien aan alle wateren en zien ernaar uit dat de Heere dit werk zegent. Uiteindelijk is het doel dat er zowel in Albanië als Ecuador een gemeenteverband ontstaat met een schriftuurlijk-bevindelijke prediking en een gereformeerde grondslag dat zelfstandig Gods Woord onder de landgenoten kan uitdragen.

Verlag: een conferentie in Ecuador

Een module van CRETE (de Ecuadoraanse tak van MINTS) bestaat uit een conferentie van acht uur, die vrijwel altijd op een zaterdag door een docent van CRETE wordt verzorgd. Aan het einde van de conferentie ontvangen de studenten het te bestuderen materiaal. Vervolgens lezen de studenten thuis het materiaal en werken de bijbehorende vragen uit. Ook bespreken de studenten, onder leiding van de theologisch toeruster, tijdens vier bijeenkomsten van twee uur de bestudeerde lesstof aan de hand van deze vragen. Dit is bij uitstek het moment om het studiemateriaal dichtbij het hart te brengen. Uiteindelijk gaat het niet om theoretische kennis maar om levenswandel en levensheiliging. De module wordt afgerond met een examen. Studenten die studeren op bachelor- en masterniveau schrijven een essay over een relevant onderwerp en vatten een boek samen. Indien het onderwerp van het essay zich daarvoor leent, geven de individuele studenten een presentatie over het onderwerp aan de gemeente.

In de leerdiensten worden in Ecuador de belijdenisgeschriften op volgorde behandeld. De afronding van de behandeling van de Kleine Westminster Catechismus viel samen met de afsluiting van de module ethiek. Het kerkelijk comité besloot om, voordat zou worden begonnen met de behandeling van de Nederlandse Geloofsbelijdenis, eerst drie zondagen te besteden aan de behandeling van ethische thema's. De studenten die toestemming hebben om voor te gaan in de gemeenten, hebben zo hun kennis kunnen overdragen die ze opdeden in de module en bij het schrijven van een essay. Korpel: 'Zo deelt de hele gemeente in de vruchten van de inspanningen van de studenten. Wij hebben met elkaar stilgestaan bij praktische onderwerpen als abortus en het gebruik van voorbehoedsmiddelen. Blijkbaar sprak deze aanpak erg aan, want het was opvallend druk. Veel jongeren waren aanwezig. Tijdens deze leerdiensten kregen zij antwoorden op vragen waar zij dagelijks mee worden geconfronteerd. Voor de studenten is het een belangrijke les om het bestudeerde praktisch te maken. Tijdens pastorale gesprekken, catechisaties, enzovoort, spreken we verder over deze onderwerpen.'

Anneke Kazen

Anneke Vervat

Voor vrouwen door vrouwen

'Indrukwekkend dat kinderen van onkerkelijke ouders in aanraking komen met Gods Woord'

Dagelijks zijn ze op het zendingsbureau te vinden: Anneke Kazen en Anneke Vervat. In februari 2018 zagen ze het zendingswerk van dichtbij: ze brachten een kort bezoek aan Albanië. Hun ervaringen delen ze graag.

Door **Jeanet Zuidweg**

Tijdens de reis in februari stonden heel wat activiteiten gepland. De twee Annekes bezochten Delvinë, Durrës, Tepelenë en Tirana. Ze zagen en hoorden veel over het leven, wonen en werken van de Nederlandse vrouwen op het zendingsveld. Ze waren te gast bij de twee jeugd- en vrouwenwerkers, de twee onderwijsondersteuners en de verschillende zendingsgezinnen.

Kinderclub

De jeugd- en vrouwenwerkers namen hen mee naar de meisjesclub in Durrës en de kinderclub in Tepelenë. Kazen: 'Het kinderclubwerk vindt plaats in Delvinë, Durrës en Tepelenë. De kinderen in Albanië zijn 's middags vrij. Zij vinden het fijn om één keer in de week naar de club te komen. Daar ontmoeten ze hun vriendjes en vriendinnetjes. Ze luisteren naar de bijbelvertelling, bidden, zingen, knutselen of doen spelletjes met elkaar. Vervat: 'Ik vind het heel indrukwekkend dat kinderen van onkerkelijke ouders al jong in aanraking komen met Gods Woord en bijbelteksten uit hun hoofd leren.' Naast de kinderclubs zijn er meisjes- en jongensclubs. Anneke Kazen: 'In Durrës ontmoetten wij vier meisjes in de leeftijd van veertien tot zeventien jaar. Zij deden bijbelstudie met elkaar aan de hand van het boekje *Ura për tek Esteri (Brug naar Esther)* van ds. A.T. Vergunst. Daarna was er tijd voor ontspanning.'

Zendingschooltjes

De kinderen van de zendingswerkers kregen les van de onderwijsondersteuners Willemieke en Karine. Anneke

Kazen vertelt: 'We hebben gezien hoe de kinderen in een Albanees gebouw op een Nederlandse manier les krijgen. Mooi om te zien hoe Nederlandse dingen verweven worden met het leven in de Albanese cultuur.'

Ondersteunen

Boodschappen doen, eten koken: het kost in Albanië meer tijd dan in Nederland. Ook vraagt het soms de nodige creativiteit. Tijdens hun reis zagen beide dames van het zendingsbureau hoe de vrouwen van zendingswerkers zich heel praktisch inzetten voor hun gezin. Anneke Vervat: 'Door veel te regelen voor het gezin ondersteunen deze vrouwen hun mannen onder andere bij de uitoefening van hun taken in het zendingswerk. Daarnaast zetten deze vrouwen zich, ieder op hun eigen manier, in. Ze doen dit in de kerkelijke gemeente, maar ook door hun hulp in de Albanese samenleving. Zo geeft Gerda Wassink les aan gehandicapte kinderen.'

Meer weten?

Wilt u meer zien en horen over het leven, wonen en werken van verschillende vrouwen in Albanië? Dan kunt u de PowerpointPresentatie 'Door vrouwen, voor vrouwen' met toelichting aanvragen via info@zgg.nl. Het is ook mogelijk om een van beide dames op de vrouwenvereniging uit te nodigen om het verhaal bij de presentatie te vertellen.

Gerda Wassink geeft les aan gehandicapte kinderen.

‘En zij zeide: Ja Heere; doch de hondkens eten ook van de brokskens die er vallen van de tafel hunner heren.’

Mattheüs 15: 27

Een gelovig gebed van een heidin

In 2018 staan we stil bij ‘Jezus ontmoet buitenlanders’.

- Openbaring aan een buitenstaander
- Getuigenis van een centurion
- Getuige in Gadara
- **Een gelovig gebed**
- Geloofsbelijdenis op Golgotha

Hier bidt een heidin. Zij had gehoord dat de Heere Jezus in haar land gekomen was, in de delen van Tyrus en Sidon. Nu kon zij het niet nalaten om de toevlucht tot de Heere Jezus te nemen. Zij kwam tot Hem en viel neder aan Zijn voeten en zij bad Hem dat Hij de duivel uitwierp uit haar dochter. Want zij was deernisvol van de duivel bezeten.

Met die nood kwam zij tot de Heere, zij had van Hem gehoord. Zij geloofde: Hij kan helpen. Het ware geloof gelooft ook: ik, wij zijn onrein, slaven van de zonde, de wereld en de duivel. Dat gelooft: we staan schuldig voor God, we hebben niets verdiend, alles verspeeld door onze zonden voor God.

Dat belijdt deze arme vrouw ook! Zij wordt niet boos als de Heere tegen haar zegt: ‘U hebt geen recht op Mijn hulp, want u bent geen verbondskind.’ Ze wordt zelfs niet boos als de Heere haar met de onreine dieren op één lijn zet. Lees maar mee: ‘Het is niet betamelijk het brood der kinderen te nemen en den hondkens voor te werpen.’

Met het brood wordt de genade in Christus bedoeld. Ja, de Heere Jezus heeft Zelf gezegd: ‘Ik ben het Brood des levens; die tot Mij komt, zal geenszins hongeren, en die in Mij gelooft, zal nimmermeer dorsten.’ Met de hondkens worden de heidenen bedoeld! Onreine mensen, zonder God op deze wereld en geen recht op genade.

Wat doet deze vrouw nu, wordt ze boos en gaat zij bij de Heere vandaan?

Nee, geliefde lezers, ze zegt: ‘Ja Heere, dat is waar, ik deug niet, ik heb geen enkel recht. U zou geen onrecht doen als U mij voorbijgaat. Maar, er zijn toch ook honden die van de kruimeltjes mogen eten? Mag ik dan een paar van die kruimeltjes genade van U ontvangen? Een paar kruimeltjes is toch ook brood!’ En? Is zij teleurgesteld? Nee geliefden, de Heere heeft haar gebed verhoord, haar tranen gedroogd en haar dochter verlost van de duivel!

Hier is waar geworden: ‘Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen; en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen. Want Ik ben uit den hemel nedergedaald, niet opdat Ik Mijn wil zou doen, maar den wil Desgenen Die Mij gezonden heeft.’

Bent u ook zo’n arme bedelares of bedelaar? Hebt u alles verzondigd en nergens recht op? Zegt de duivel tegen u: Het kan voor u niet? U bent onrein? Houd dan eens moed. Hongerigen heeft de Heere met goederen vervuld en rijken ledig weggezonden.

‘Mag ik dan een paar van die kruimeltjes genade?’

Een gesprek aan de boulevard

't Is zaterdagmorgen. Zoals altijd drukkend warm. Op de boulevard aan de oever van de Mekong is altijd wel iets te zien of te beleven. Spelende kinderen, verkopers van geluksvogeltjes, waarzeggers die vage spreuken fluisteren, en nog veel meer.

Door **ds. J. IJsselstein**

Op het muurtje naast het water zit of beter gezegd ligt een man. Een westerling. Duidelijk aan lager wal geraakt. Ik kan de neiging niet bedwingen om er even gezellig naast te gaan zitten. Hij ziet er niet goed uit: blauw oog, dikke kaak, wonden aan zijn been...

'Zo, hoe is het ermee?' Hij komt overeind. 'Slecht! Vier jaar geleden overleed mijn vrouw. Ik werkte in een restaurant. Maar helaas verloor ik mijn baan. En wat ik nog had, ben ik nu ook nog kwijt. Ze hebben me bestolen. Geld kwijt. Paspoort kwijt. En ze hebben me (wijzend naar het water beneden) van het muurtje naar beneden geduwd.'

Wat een narigheid... 'Maar, zou het kunnen zijn, dat je bij alle ellende ook een beetje te veel drinkt?' vraag ik voorzichtig, wijzend naar een plastic fles met wat zelfgemaakt donkerbruin

spul. 'Ja,' zegt zijn maat, terwijl hij ook een stevige slok van hetzelfde spul neemt: 'Hij, hij is een echte alcoholist!'

'Nee! Echt niet, meneer. Ik drink niet! Ik drink echt niet.' En weer hoor ik het verhaal van zijn vrouw, zijn paspoort en zijn geld, en van zijn koprol naar beneden in de richting van de Mekong.

'Eet je nog wel eens wat gezonds?' vraag ik. 'Nee. Geen geld, meneer. Maar drinken doe ik echt niet.' Het gesprek gaat nog even verder, en eindigt met een broodje gezond van de bakker aan de boulevard.

Gandeweg dacht ik: dit is uit het leven gegrepen. Uit het leven van ons allemaal. Toegeven, erkennen en belijden dat je verkeerd bezig bent, wie doet dat van zichzelf? Belijden dat je verslaafd bent aan zonde of eigendunk? En toch is het waar: Wie zijn zonde *belijdt* en *laat*...

JUNIOR-
KATERN VAN
PAULUS

ZGG Junior

Kinderkrant

Hoe is het om ziek te zijn in het buitenland?

Thema
Ziek zijn

Het is altijd vervelend om ziek te zijn, maar hoe is dat in een ander land? Bijvoorbeeld in Albanië?

Lees verder op
pagina 2.

SE SOLICITA A
LOS FAMILIARES
NO SENTARSE EN LA
CAMA DEL PACIENTE

Hoe is dat op het zendingsveld?

ZIEK ZIJN IN HET BUITENLAND

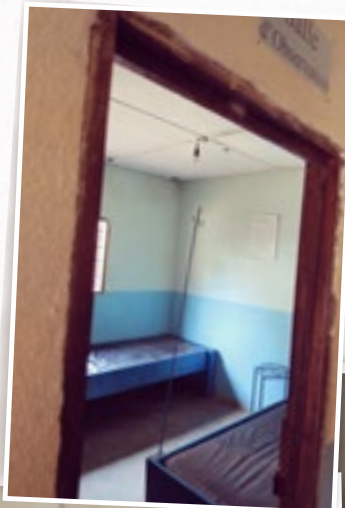
Je bent vast wel eens ziek geweest. Als je ziek bent dan kun je niet naar school. Soms moet je naar de dokter en krijg je medicijnen. Hoe is het voor kinderen in Albanië of Guinee om ziek te zijn?

ALBANIË EN
GUINEE

Eerst betalen

Geschreven door familie Van Bochoue

Ziek zijn is niet leuk, maar als je ziek bent is het toch fijn als je naar een dokter toe kunt gaan. Jij vindt het misschien heel normaal dat je de huisarts kunt bellen voor een afspraak. Maar dit is echt niet in alle landen zo! In Albanië kennen ze geen huisarts. Als er wat is ga je direct naar het ziekenhuis. De ziekenhuizen zijn niet zo mooi als in Nederland. Als je bij het ziekenhuis aankomt, moet je eerst naar de spoedafdeling. Daar is het vaak erg druk. Er zijn geen mooie, schone kamers met prachtige apparaten. Dat hebben ze in Albanië niet. En weet je wat ook anders is dan bij een Nederlandse dokter? Je moet de dokter eerst betalen en dan gaat hij je helpen. Ben jij dankbaar voor de goede zorg die je in Nederland kunt krijgen?

Een infuus tegen griep

Geschreven door een werker uit Oost-Azië

Xiao Ping is verkouden en daarom brengt zijn moeder hem naar het ziekenhuis. Zo gaat dat in Oost-Azië! Als je verkouden bent, ben je ziek en heb je geen goede concentratie op school. Dat probleem moet snel worden opgelost. In het ziekenhuis zijn er nog veel meer kinderen. Ze hebben griep of zijn verkouden. Xiao Ping krijgt een infuus in zijn hand geprikt. Door dat infuus komen er medicijnen in zijn lichaam. Deze medicijnen moeten ervoor zorgen dat Xiao Ping morgen weer naar school kan. Na een uur is het infuus klaar en gaat Xiao Ping weer naar huis. Hij krijgt ook allerlei goede adviezen van mensen om hem heen: 'Je moet meer kleren dragen. Je moet meer warm water drinken!' Dat probeert Xiao Ping te doen, terwijl hij ondertussen zijn huiswerk probeert te maken. Want als hij zijn huiswerk niet maakt dan loopt hij direct zoveel achter op school. Dat kan niet. Wat denk jij: ben je liever in het land van Xiao Ping verkouden of in Nederland?

Ziek zijn is in Ecuador extra moeilijk

Geschreven door familie Fris

Ziek zijn is heel naar, maar zeker in een land als Ecuador is dat extra moeilijk. Dat komt door verschillende dingen.

Het eerste is dat je in Ecuador best snel ziek wordt. Het is warm in Ecuador en dat zorgt ervoor dat ziektes zich snel verspreiden. Ook zijn er veel muggen die ziektes overbrengen. Op de straat en in huis is niet altijd alles schoon. En de mensen geven elkaar veel handen of een kus om elkaar te groeten. Dat geeft een grotere kans op besmetting.

De dokter is niet hetzelfde als in Nederland. Als je ziek bent, moet je altijd naar de dokter toe. Hij komt nooit thuis langs. Bij de dokter moet je vaak heel lang wachten op je beurt. Als hij iets gaat doen, moet je eerst zelf alle spullen kopen bij een apotheek. Met deze spullen gaat de dokter je dan helpen. Omdat het zo warm is in Ecuador, kun je snel uitdrogen. Daarom krijg je een infuus. Je gaat gewoon met het infuus naar huis. Onze kinderen hebben dat ook al een paar keer gehad.

Kan de dokter je niet helpen? Dan moet je naar het ziekenhuis. In Ecuador zijn drie soorten ziekenhuizen. Een ziekenhuis voor de mensen die geld hebben, een ziekenhuis voor de mensen die werken en een ziekenhuis voor de mensen die geen vaste baan hebben.

De mensen die veel geld hebben kunnen naar dure en goede ziekenhuizen. De zorg daar lijkt op een ziekenhuis in Nederland. Je mag dan bezoek ontvangen en de ouders mogen blijven slapen bij de kinderen.

De mensen die een vaste baan hebben, kunnen naar een ziekenhuis van de verzekering. Deze ziekenhuizen zijn ook best goed, maar toch een stuk minder dan die van de rijke mensen. Ook mag je niet zoveel bezoek ontvangen.

Er zijn ook ziekenhuizen voor de mensen die geen vaste baan hebben. Die ziekenhuizen zijn meestal niet goed, omdat de knappe dokters vaak in een duurder ziekenhuis willen werken. De medicijnen en spullen om mensen te helpen zijn vaak op of niet goed.

Onze zoon Josia heeft ook in Ecuador in het ziekenhuis gelegen. Hij moest toen wel drie uur lang met een ambulance mee, omdat bij onze woonplaats geen goed ziekenhuis in de buurt is. Hij is heel erg ziek geweest. Maar door een wonder van de Heere is hij daar weer helemaal van opgeknapt!

MEDICIJNEN OP DE MARKT

Geschreven door Annemieke Vader

Als je in Guinee ziek bent, zegt moeder: 'Je hoeft niet naar school. Wat heb je gisteren gegeten? En welk water heb je gedronken?' Moeder let goed op, want je kunt in Guinee ook een tropische ziekte hebben. Dan ben je heel erg ziek en moet je snel naar de dokter toe.

In de stad Boké zijn dokters, maar de dokters zijn niet zo knap als in Nederland. In het ziekenhuis kun je niet je bloed laten onderzoeken of foto's laten maken. Als je medicijnen nodig hebt dan kun je die zomaar op de markt kopen.

Zendingswerkers hebben genoeg geld om medicijnen te kopen, maar veel mensen in Guinee niet. Ziek zijn kost veel geld en daarom gaan veel mensen niet naar de dokter.

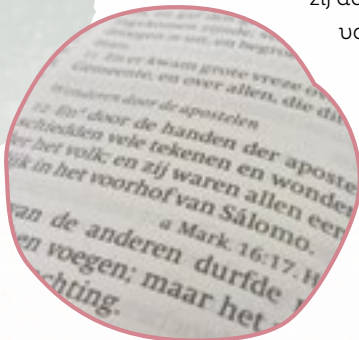
Geschreven door **Dick Korpel**

DE SCHADUW VAN PETRUS

Ziek zijn is niet fijn. Iedereen wil graag beter worden. Wij mogen de Heere om genezing vragen. Op het zendingsveld is dat ook zo. Soms geneest de Heere op een bijzondere manier. We noemen dat een wonder.

Wonderen

In Handelingen lezen wij over een wonder. Petrus en Johannes zijn gevangen genomen en daarna weer vrijgelaten (hoofdstuk 4). Daarna bidden de christenen in Jeruzalem of 'de Heere Zijn Hand uitstrekt tot genezing, en dat tekenen en wonderen geschieden door de Naam van Uw heilig Kind Jezus.' Waarom bidden zij dat? Zij geloven dat mensen het Evangelie van de Heere Jezus zullen gaan geloven als Hij mensen geneest door een wonder.

Handelingen 5 vertelt dat de christenen gelijk hebben. Wij lezen in vers 12 dat de apostelen veel tekenen en wonderen deden onder het volk. De Heere heeft hun gebed op een bijzondere manier verhoord. Lees Handelingen 5 vers 15 eens. De mensen in Jeruzalem legden de zieken op de straat.

Wat gebeurde er als de schaduw van Petrus op zo'n zieke kwam? Dan werd deze zieke gezond! Zo krachtig werkte de Heilige Geest. Maar de genezing was niet het belangrijkste. Want wat lezen wij in vers 14? Steeds meer mensen gingen geloven dat het Evangelie van Jezus Christus waar is.

Op het zendingsveld geneest de Heere soms mensen op een wonderlijke manier. Dat is groot, maar belangrijker is dat de Heere op die manier laat zien dat de boodschap van de Bijbel waar is. Waarom? Opdat de mensen de boodschap van de Bijbel geloven. Die boodschap kunnen wij samenvatten met 2 woorden: Zonde (bij ons) en genade (bij de Heere).

Vragen voor jou

1. Waarom bidden de christenen in Jeruzalem om wonderen en tekenen (Handelingen 4: 30)?
2. Bid jij of de Heere je gezond wil maken als je ziek bent? En wat doe je als je beter wordt?
3. Als je beter wordt door medicijnen te gebruiken, komt dat dan door de medicijnen of is het eigenlijk een wonder?

Een puzzel voor jou!

Welke zin uit Handelingen 5 staat hier? Zet eerst het alfabet om in cijfers. Doet het zo: a = 1, b = 2, c = 3, enzovoort.

13 - 5 - 14 13 - 15 - 5 - 20 7 - 15 - 4 - 5 13 - 5 - 5 - 18 7 - 5 - 8 - 15 - 15 - 18 - 26 - 1 - 1 - 13

26 - 9 - 10 - 14 4 - 1 - 14 4 - 5 - 14 13 - 5 - 14 - 19 - 5 - 14

In deze rubriek vertellen we over het zendingswerk dat in andere landen wordt of werd verricht. Deze keer:

Indonesië

Vermoord op Celebes

Het begin van de Toraja-kerk was gewelddadig

Vijf weken nadat hij zijn zendingsarbeid begon, heeft zendeling Van de Loosdrecht twee scholen geopend en zijn er tien in aanbouw. Hij is ijverig en krijgt snel ingang bij de Toraja's, de bevolking van het Indonesische eiland Sulawesi. Dit voorkomt echter niet dat de bevolking hem na vier jaar vermoordt. Toch is dat niet het einde van de zendingsarbeid. De *Gereja Toraja* heeft nu ongeveer 400.000 leden.

Door **Euelien Smit**

De eerste missionarissen op Celebes, zoals Sulawesi ook wordt genoemd, kwamen in het begin van de 16^e eeuw uit Spanje. Hun invloed lijkt niet groot te zijn geweest. Jarenlang waren er meerdere westerse landen die streden om de koloniale bezettingsmacht, tot Nederland in de 19^e eeuw het hele eiland beheerste.

Moord

De Nederlandse overheid verbood het koppensnellen in Indonesië en schafte de slavernij af. Ook moest de invloed van de islam worden voorkomen. Om die reden steunde de regering de zendingsarbeid. Dat was de situatie toen Van de Loosdrecht in 1913 als eerste zendeling van de Gereformeerde Zendingbond (GZB), opgericht door de Nederlands Hervormde Kerk, in Toraja-land begon. Was het de manier waarop hij zending bedreef waarom de bevolking hem na vier jaar vermoordde? Of werd hij door de Toraja's gelijkgesteld aan het Nederlandse bestuur dat allerlei beperkende maatregelen trof? We zullen het nooit precies weten. Op dat moment waren er twintig Toraja-christenen. Maar Van

de Loosdrecht was niet de enige zendeling. Op zijn aandringen was in 1916 de heer Van der Veen naar Sulawesi gekomen. In een periode van bijna veertig jaar zorgde Van der Veen voor een woordenboek, een grammatica en een volledige Bijbelvertaling in de Toraja-taal. Rond 1950 was het aantal christenen gegroeid tot ongeveer een zesde deel van de bevolking.

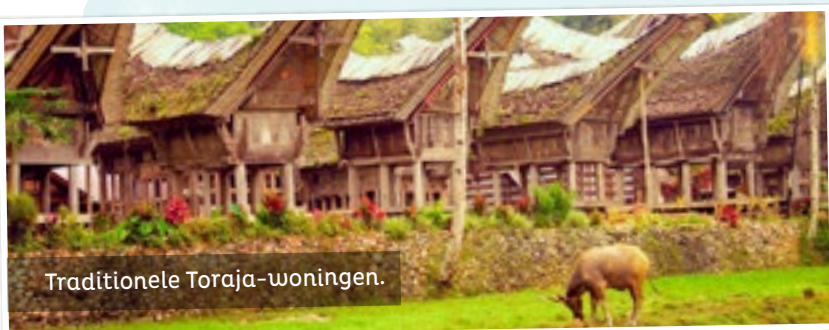
Belijdenisgeschriften

Een van de vraagstukken die ontstond was of en wanneer de kerk verzelfstandigd kon worden. Vanaf het begin van de jaren twintig waren kerkenraden gevormd. Ook vragen rond belijdenisgeschriften speelden een rol in de discussie. Moesten de drie door de Nederlandse kerken gebruikte belijdenisgeschriften de grondslag zijn? Of moest de Toraja-kerk zelf een belijdenisgeschrift opstellen? Bij de instituering in 1947 nam ze in de kerkorde de Drie Formulieren van Enigheid op. In de loop der jaren is de Toraja-kerk oecumenischer geworden, en werden ook vrouwen tot het ambt toegelaten.

Adat

De zendingen probeerden samen met Toraja-christenen te komen tot een *christen-adat*, regels waaraan christenen zich dienden te houden. 'Het beklagen van den doode, en het klaagzangen zingen is geen zonde, mits gij den doode niet verheft boven God,' zo werd onder andere bepaald. De rode draad was vrijheid van de Toraja's, mits ze ontoelaatbare heidense praktijken zouden vermijden. Toeristen komen nu echter nog steeds speciaal naar Sulawesi vanwege uitgebreide 'dodenfeesten'. In de traditionele godsdienst van de Toraja's is sprake van een bovenwereld, de aardse tussenwereld en een benedenwereld. Wanneer de juiste rituelen worden uitgevoerd bij een begraving, bereiken de zielen van de doden de bovenwereld en behouden ze hun sociale status en rijkdom. Ondanks de invloed van het christendom is er helaas vermenging met deze traditionele godsdienst.

Voor dit artikel is gebruik gemaakt van informatie uit 'Met het Woord in de wereld - De Gereformeerde Zendingbond van 1901-2001' onder redactie van Th. Van den End en H. van 't Veld. Zie tevens www.gzb.nl.

Traditionele Toraja-woningen.

Peter Fris geeft de basiscursus in Quevedo.

Met mond en hart

Eerste groep catechisanten bereidt zich voor op openbare geloofsbelijdenis

Wat is er nodig voordat iemand in een zendingsgemeente belijdenis kan doen? In Ecuador geven Jan-Henry Seppenwoolde en Peter Fris belijdeniscatechisatie. Ze vertellen over een traject dat niet vanzelf gaat.

Door **Jacoline van den Dool**

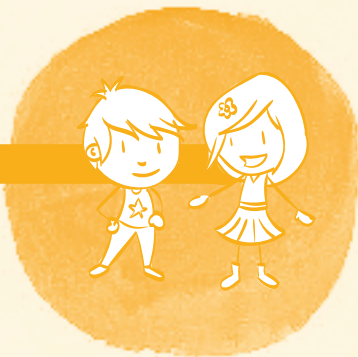
Voor het eerst is er in Quevedo een groep belijdeniscatechisanten. Zes mensen bereiden zich voor op het afleggen van openbare geloofsbelijdenis. Wanneer de belijdenisdienst zal plaatsvinden is nog niet bekend. Peter Fris, evangelist in Quevedo, legt uit waarom de datum voor de dienst nog niet is vastgesteld: 'In principe duurt de catechisatie een jaar. Door verschillende oorzaken is het nu echter wat langer. Tussendoor hebben we verlof gehad. Het is niet alleen afhankelijk van hoeveel de catechisanten geleerd hebben, maar ook van hun kerkbezoek en houding in de gemeente. Het is belangrijk dat zij goed en uitgebreid worden toegerust, ook als dat meer tijd vergt dan van tevoren gedacht. Ik verwacht dat we begin volgend jaar een belijdenisdienst kunnen houden, als de Heere het geeft.'

Mannen

De jonge zendingsgemeente in Machala bestaat zes jaar. In augustus 2012 vond de eerste belijdenisdienst

ZGG JUNIOR

Wil jij de Heere dienen? Heb je verdriet over je zonden? De evangelisten in Ecuador stellen dit soort vragen aan mensen die voortaan bij de kerk willen horen. Zij geven hun ook catechisatie: les over wat het geloof betekent. Welk antwoord zou jij geven op de vragen?

plaats. Op dit moment zijn er zeven mensen die de belijdeniscatechisatie volgen. Jan-Henry Seppenwoolde, evangelist in Machala, vertelt: 'In deze groep zijn onder andere een echtpaar en vier (jonge)mannen. We zijn dankbaar dat er mannen bij zijn, want er komen altijd een stuk minder mannen dan vrouwen naar de diensten.'

Voordat een bezoeker naar belijdeniscatechisatie gaat, heeft hij al een heel traject achter de rug. Welke mensen laten de evangelisten toe tot de belijdeniscatechisatie? Ze hebben heel verschillende achtergronden: onkerkelijk, rooms-katholiek, van een pinksterbeweging of uit een sekte. Het gaat in ieder geval om personen die tenminste een jaar trouw de diensten bezoeken. Zij hebben een basiscursus christelijk geloof gedaan. Dat is een soort eenvoudige catechisatie waar belangrijke bijbelse thema's aan de orde komen. Deze mensen maken dus al enige tijd deel uit van het kerkelijk leven en hebben enige kennis van de Bijbelse leer.

Weerstand

De keuze om zich aan te melden voor de belijdeniscatechisatie is vaak het sluitstuk van een proces. Niets gaat vanzelf, dat is Seppenwoolde wel duidelijk geworden. 'Er is een Goddelijk werk van genade nodig om iemand op de rechte weg te brengen en te bewaren. Naaste familie biedt soms weerstand en wil een keuze voor de Heere en Zijn dienst belemmeren. Een ongelovige echtgenoot verhindert zijn vrouw bijvoorbeeld om naar de kerk te gaan. Soms heeft iemand problemen vanwege een zondig verleden, zoals ongetrouwd samenwonen of een verslaving. Hij of zij vraagt zich af: Hoe kan ik mijn leven op orde houden

en ben ik wel eerlijk in mijn keuzes? Enkelen hebben een geordend, net leven achter zich, maar ook voor hen dringt de vraag: Aan wie wil ik me geheel geven en wat mag het me kosten? Ook voor hen is het een worsteling in het hart.'

Geestelijk thuis

Jan-Henry vervolgt: 'Gelukkig zien we dat de Heere in sommigen een sterke innerlijke overtuiging geeft. Voor hen is het noodzaak om zich bij de gemeente te voegen. De gemeente is hun *geestelijke thuis*, waar God spreekt en waar genade wordt ontvangen en geoefend.'

Peter Fris geeft aan dat hij normaalgesproken mensen niet aanmoedigt om zich aan te melden voor de belijdeniscatechisatie. 'Als evangelist zie je soms een ontwikkeling: er ontstaat een honger naar het Woord, een verlangen om de Heere te dienen. Als de tijd van

'Het is beter om het aan de Heere over te geven.'

aanmelden aanbreekt, komt het voor dat iemand ineens sterk wordt aangevallen in het persoonlijk leven. Een vrouw bezocht al jaren trouw de kerk en in haar leven werkte de Heere duidelijk. Opeens zag ze het niet meer zitten om aan de catechisatie deel te nemen, door grote problemen in haar gezin. We ervoeren dit als een aanval van satan en hebben haar gestimuleerd om toch te komen. Maar bij anderen ligt het minder helder. Dan is het beter om het aan de Heere over te geven en te wachten tot Zijn werk openbaar wordt. Uiteindelijk moet het een hartelijke keuze zijn.'

Brief

Degenen die deze hartelijke keuze maken, vragen per brief een aanmeldingsgesprek aan, met twee zendingswerkers en een Ecuadoraans lid uit een andere gemeente. Seppenwoolde zegt hierover: 'Dat is best een grote stap. Het betekent dan ook veel als bezoekers de brief schrijven en op het afgesproken tijdstip komen opdagen.' Peter heeft met Jan-Henry en andere teamgenoten overlegd over de manier waarop hij een toelatingsgesprek voert. Voor Quevedo is immers alles nieuw. In het gesprek komt de reden ter sprake waarom ze geloofsbelijdenis willen afleggen. Een ander be-

langrijk onderwerp is het persoonlijk geestelijk leven.

Fris: 'We vragen naar het hart. Is het werk van de Heere merkbaar en zijn er vruchten van geloof en bekering?' Jan-Henry: 'Tijdens dit gesprek oordelen we niet over het hart, maar het is tot blijdschap als we merken dat de Heere werkt en dat er verlangen is om zich bij Zijn gemeente te voegen.' Peter merkt op: 'We spreken ook over de verantwoordelijkheden en het gewicht van het afleggen van geloofsbelijdenis. Het is immers een ja-woord voor het aangezicht van de Heere!'

Examen

Peter vertelt hoe het verder gaat: 'Als de catechisatie is afgerond en iemand inderdaad geloofsbelijdenis wil afleggen, vraagt hij opnieuw een persoonlijk gesprek aan. Daarin letten we erop wat de catechisant heeft geleerd (zie het kader hiernaast). Het is een soort examen van de geloofsleer dus. En opnieuw spreken we over wat er in het hart leeft. Met welk verlangen wil je daadwerkelijk belijdenis gaan doen? Daarna kunnen we iemand toelaten tot het doen van belijdenis en dit in de gemeente afkondigen.'

Doop

Met de orde van dienst heeft de gemeente in Quevedo nog geen ervaring. 'In Machala valt de

Een nieuw lid ontvangt een certificaat van lidmaatschap en een belijdenisgeschenk.

Lesstof voor catechisanten

Wat moeten de catechisanten leren? Jan-Henry Seppenwoolde antwoordt: 'De lesstof bevat onderwijs voor leer en leven. Het betreft de Bijbelse en gereformeerde leer, maar ook het geloofsleven en zielenuragen komen aan bod. Daarvoor gebruiken we bijvoorbeeld de Christenreis van Bunyan en andere boeken die meer op het hart gericht zijn.' Bij de groep in Quevedo behandelt Peter Fris dezelfde stof.

De catechisatie heeft ook een praktische kant. Jan-Henry: 'Alle toekomstige nieuwe leden krijgen de mogelijkheid om hun talenten in te zetten bij een activiteit in de gemeente. Je kunt denken aan kinder- of tienerwerk, hulp in het diaconaal comité, muziek, enzovoort. Zo leert men het belang van inzet en betrokkenheid bij de gemeente.'

belijdenisdienst vaak samen met de *verjaardag* van de kerk', vertelt Jan-Henry. Dat is het herdenken van de dag waarop de eerste belijdenisdienst plaatsvond, die gehouden werd in het nieuwe, eigen kerkgebouw. Hij beschrijft: 'De preek van de belijdenisdienst is gericht op de nieuwe leden. Daarna worden aan allen die belijdenis doen de vragen van het formulier voor de volwassenendoop gesteld. Sommigen zijn als kind niet gedoopt; zij ontvangen na het afleggen van de belijdenis het sacrament van de Heilige Doop. Kinderen van nieuwe leden worden ook gedoopt. De doop wordt bediend door een predikant van een andere gereformeerd-presbyteriaanse gemeente. De nieuwe leden krijgen een tekst mee en de gemeente bidt met en voor hen. Aan het einde van de dienst is er drinken en wat lekkers. In de afgelopen jaren is de bijeenkomst ook wel eens afgesloten met een gezamenlijke maaltijd samen met gasten. Dat is erg belangrijk in de Ecuadoraanse cultuur.'

Nu verkrijgbaar

€10,-

Zendingskalender weer verkrijgbaar

De kalender van ZGG is vanaf september verkrijgbaar in onze webshop en bij uw PZC. De opmaak is aangepast. Naast de aansprekende foto's en verhelderende bijschriften zijn dit jaar ook citaten en bijbelteksten opgenomen. Het handzame formaat maakt het mogelijk om de kalender te gebruiken als persoonlijke agenda, maar hij is ook zeer geschikt om aan de muur te hangen. Zo blijft het zendingswerk zichtbaar in uw huis.

OPMAAK Vernieuwd!

€5,-

Cd 'Smaakt en ziet, dat de HEERE goed is!'

Meisjeskoor *Maria* en kinderkoor *De kleine lofstem* uit Tricht-Geldermalsen hebben een nieuwe cd uitgegeven. Een cd die om meerder redenen bijzonder is! In de eerste plaats steunt u met de aankoop van deze cd het zendingswerk. De opbrengst van de cd is namelijk bestemd voor het werk dat Hanneke Boer in Cambodja zal gaan verrichten. Meteen na de opnames is de voorinschrijving voor de cd gestart. Dat leverde al € 2.500 op. Een bemoedigende start. De cd is ook bijzonder wat de inhoud betreft. De meeste liederen zijn geschreven door de dirigent, Marja van Bruchem-Brand. Ze kwam op de thema's naar aanleiding van een preek, een vraag van een jongere of om een onbekende bijbelse geschiedenis onder de aandacht te brengen. De koren worden begeleid door Hugo van der Meij op de vleugel. Ook is het hobo-spel van Heleen Geluk te horen. We zien uw bestelling graag tegemoet!

Online betalen via uw eigen bank

Bestel via zgg.nl/webshop Heeft u geen internet? Bel 0348 489 950

Met gezang en snarenspeel

Wilma Seppenwoolde en Kostaq over muzikale begeleiding in de kerk

Muziek en zang zijn wereldwijd belangrijke onderdelen in de eredienst. In Albanië en Ecuador hebben gemeenteleden die een instrument bespelen een belangrijke rol in de ondersteuning van de samenzang.

Door **Jeanet Zuidweg**

De Heere loven en prijzen, dat is het grote doel van de samenzang en de muzikale begeleiding in de erediensten. Wilma Seppenwoolde, echtgenote van evangelist Jan-Henry Seppenwoolde in Machala, Ecuador: 'Naast het loven en prijzen van God vragen we de Heere om hulp. We verootmoedigen ons en vragen om vergeving. In de dienst proberen we deze verschillende aspecten terug te laten komen. Dit doen we bewust om de

mensen te laten zien dat het niet alleen het een of het ander is.' Kostaq, die al jarenlang betrokken bij de gemeente in Delvinë, Albanië vult aan: 'De begeleiding tijdens de samenkomst bereidt ons ook op een geestelijke manier voor op het horen van het Woord van God dat daarna geprekeerd zal worden. Daarom is het begeleiden van het zingen in de gemeente voor mij een belangrijke geestelijke taak.'

Begeleiding

Hoe ziet de begeleiding er concreet uit? Wilma: 'In onze kerk is er een muziekgroep. Zij maken gebruik van gitaar en piano (keyboard) en van een tamboerijn. Het zijn instrumenten die cultureel goed aansluiten en relatief eenvoudig te bespelen zijn. Tijdens de dienst begeleidt de muziekgroep samen met de aankondiger de gemeentezang. Het is mijn taak om de muziekgroep te begeleiden. Samen met hen bereid ik op zaterdagavond de diensten voor.'

Kostaq: 'In de kerkdienst gebruik ik alleen het keyboard. Daarbuiten speel ik ook viool, mandoline, gitaar, accordeon, orgel en piano. Op zondagmorgen voor de kerkdienst ontvang ik een lijstje met de liederen die we tijdens de dienst zingen. Voor de dienst speel ik wat liederen uit onze liederenbundel. Soms beginnen mensen spontaan mee te zingen. Aan het begin van de dienst zingen we ongeveer vijf liederen. Een van de jongeren uit de gemeente, die zelf ook keyboard leert spelen, zit vaak naast me om van mij te leren én om te helpen bij de instellingen van het keyboard. Tijdens bijzondere bijeenkomsten, zoals met kerst of met pasen, spelen er ook leerlingen uit mijn muzieklesgroep mee. Ze mogen dan een lied meespelen op hun viool of gitaar.'

Gemeentezang

Welke liederen zijn beschik-

baar? Wilma: 'Toen wij tien jaar geleden in Ecuador kwamen, was er een bestaande liedbundel waaruit werd gezongen. Er was echter behoefte om meer psalmen en bijbelliederen te zingen. We zochten in Midden- en Zuid-Amerika naar psalmen die we met gitaarmuziek konden zingen. We hebben ook zelf liederen op muziek gezet. Zo ontstond, stukje bij beetje, de huidige muziekbundel met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen. Ongeveer elke twee jaar komt er een nieuwe versie van de bundel uit, omdat we dan weer meer psalmen en bijbelteksten op muziek kunnen toevoegen. Omdat de liederen hier niet persé op rijm hoeven te zijn, is het goed mogelijk om bijna een letterlijke tekst uit de

'Het is mooi om een hele psalm met alle hoogten en diepten in een keer door te zingen.'

Bijbel te nemen. Het is mooi om een hele psalm met alle hoogten en diepten in een keer door te zingen. In de muziekgroep proberen we de nog onbekende psalmen en bijbelliederen aan te leren om deze daarna met de gemeente te kunnen zingen.'

Kostaq: 'Veel liederen zijn in het begin van de jaren negentig, toen het land openging na de dictatuur, vertaald

vanuit het Engels. Ook verschillende gemeenteleden in Delvinë hebben een aantal liederen geschreven die we gebruiken. In Albanië zijn er maar weinig psalmen (berijmd en onberijmd) die op melodie gezet zijn. Sinds kort zijn we begonnen met een psalmenproject. Daarmee hopen we meer psalmen binnen onze liedbundel te krijgen.' Ook het werk in Ecuador is volgens Wilma voorlopig nog niet gereed: 'Het is een continue zoektocht, die pas ophoudt als we de honderdvijftig psalmen compleet hebben.'

Veelzijdig muzikant

Acht jaar geleden kreeg Kostaq een orgel van een van de zendingswerkers. Hij leert ook daarop te spelen. Vijf jaar geleden is er door de gemeente een keyboard aangeschaft. Toen is gevraagd of hij het keyboard wilde bespelen. Kostaq heeft zelf ongeveer twaalf liederen, hymnes en psalmen geschreven die dienstdoen in de gemeente in Albanië.

De muziekgroep: echt iets van de gemeente zelf

De muziekgroep in Ecuador bestaat vooral uit jongeren tussen de twaalf en achttien jaar. Zij vormen een stabiele groep, omdat ze trouw aanwezig zijn in de kerk. Sinds kort neemt er ook een jongvolwassen lid deel. Dat is fijn, want dan kan Wilma de coördinatie geleidelijk gaan overdragen. De muziekgroep wordt zo echt iets van de gemeente zelf en kan dan blijven functioneren, ook als de zendingswerkers er niet meer zijn.

Flesjes verkopen op je tachtigste

Oud zijn in Oost-Azië en Ecuador

'Probeer zo lang mogelijk jong te blijven!' Deze boodschap komt via de reclame tot ons. Veel Nederlanders zijn bang voor aftakeling en eenzaamheid in de ouderdom. Tegelijkertijd wordt er goed voor ouderen gezorgd. Hoe is dit in Oost-Azië en Ecuador? Daar verkoopt een vrouw op haar tachtigste flesjes om nog iets te verdienen.

Door **Liesbeth de Jongste**

Peter Fris is evangelist in Quevedo, Ecuador. Hij vertelt dat er in Ecuador een groot verschil is tussen arm en rijk in de manier waarop mensen tegen de ouderdom aankijken. 'De rijkere mensen doen hun best om er zo jong mogelijk uit te blijven zien. Bij de armere mensen zien we juist veel mensen die nog ouder lijken dan ze in werkelijkheid zijn. Dit komt door hun slechte levensomstandigheden.'

In de rijke families is er veel respect voor de grootvader. Peter: 'Hij heeft een belangrijke stem als er beslissingen moeten worden genomen. Ook beheert hij het geld van de familie. De rest van de familie moet bij hem aankloppen als ze iets willen kopen.'

In de armere gezinnen is er vaak wel respect voor

'In Oost-Azië accepteren mensen eerder dat ze oud zijn.'

ouderen, maar soms worden ze enigszins als ballast gezien: 'Veel ouderen komen bij één van hun kinderen in huis wonen. Dit betekent dan natuurlijk een extra mond te voeden en extra kosten voor bijvoorbeeld medicijnen en doktersbezoek.' Het heeft ook een voordeel als opa en oma bij het gezin komen wonen. Veel oma's zijn betrokken bij de opvoeding van de kleinkinderen. De moeder, vaak alleenstaand, werkt dan de hele week.

Zware taak

Anita werkt onder de mensen in Oost-Azië. Daar ziet men het als een eer om oud te zijn. Anita vertelt: 'Ik zie dat mensen hier eerder accepteren dat ze oud zijn dan in het westen. Het is in deze cultuur heel belangrijk om ouderen te respecteren en voor hen te zorgen. Dit wordt kinderen van jongs af aan geleerd. Een bekend gezegde geeft aan dat je kinderen opvoedt om later voor je te zorgen. Daarom wordt het vaak als een schande gezien om je ouders naar een zorgcentrum te brengen.'

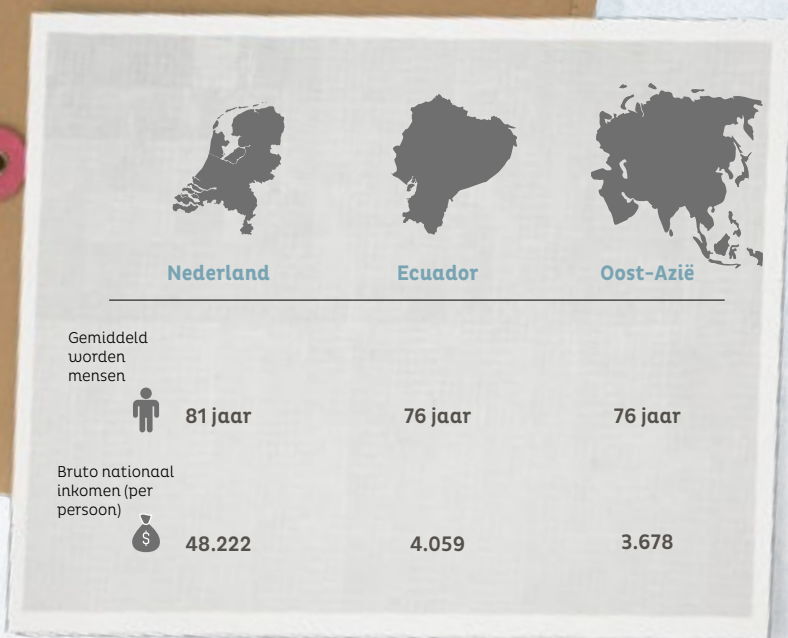
Volgens de traditie blijft de zoon als hij trouwt samen met zijn vrouw bij zijn ouders wonen. Vanaf de eerste dag na het huwelijk neemt de schoondochter het huishouden op zich. Dit valt niet altijd mee. Anita hoort regelmatig verhalen over schoonmoeders die niet tevreden zijn met het werk van hun schoondochter. Anderzijds kunnen kinderen de lichamelijke zorg als een belasting ervaren. Anita: 'Zo zorgt mijn vriendin al jaren voor haar dementerende schoonmoeder. Ze vindt dit een zware taak naast haar voltijd baan. Ze mag echter ervaren dat Gods genade elke dag genoeg is.'

In de stad gaan steeds meer jonge stellen apart wonen. Pas als de ouders niet meer zelfstandig kunnen wonen, komen ze bij hun zoon in huis.

Het eren van de ouders gaat zelfs na hun dood door. Op bepaalde dagen verbranden de mensen wierook en geld voor hun overleden ouders. Ze denken dat hun ouders dit kunnen gebruiken in een andere wereld. Ook spreken zij dan tot de overleden ouders. Anita: 'Mijn vriendin werd christen. De eerste reactie van haar moeder was toen: 'Wie zal er dan wierook en geld voor ons verbranden als we overleden zijn?''

Op bezoek

Er zijn ook oudere mensen die geen kinderen gekregen hebben. Langzamerhand neemt de overheid initiatieven om voor deze mensen te zorgen. Anita: 'Zo worden in onze omgeving zorgcentra gebouwd waar kinderloze ouderen gratis kunnen wonen. Ik ben vaak op bezoek geweest in deze huizen. De ouderen moeten grotendeels voor zichzelf zorgen. Er is meestal maar één verzorger per groep van twintig ouderen. Toch zie ik dat deze eenzame ouderen vaak genieten van het samenzijn met andere mensen. Ze zorgen samen voor de groentetuin of praten met elkaar.'

Ook wordt voor hen gekookt?

Anita vertelt dat ze samen met anderen drie keer per jaar activiteiten voor deze bewoners organiseert. Ze gaan dan met studenten van de universiteit bij hen op bezoek. De studenten zingen een lied, delen verzorgingsproducten uit en praten met de ouderen. Anita: 'Dit soort activiteiten wordt hier heel weinig georganiseerd.'

'Het is schrijnend om bejaarde mensen op straat te zien werken.'

Wij vinden het belangrijk om juist jongeren aan te moedigen om oude mensen te bezoeken. De ouderen genieten van zo'n dag!

Is Peter als evangelist in Quevedo ook betrokken bij het organiseren van activiteiten voor ouderen? 'Er zijn in onze gemeente geen speciale activiteiten voor ouderen,' zegt Peter. 'Eigenlijk ontvangen ze dezelfde pastorale zorg als de gemiddelde kerkganger. Wel kan het zo zijn dat ze vaker diaconale hulp nodig hebben,

bijvoorbeeld voor medische zorg. Een voorbeeld van praktische hulp die wij tijdens de kerkdienst geven, is het aanbieden van grote-letter-Bijbels.'

Aangrijpend

In Ecuador is het afhankelijk van je sociale status of de overheid voor je zorgt als je oud geworden bent. Rijke mensen zijn vaak verzekerd. De mensen uit de middenklasse hebben meestal een legale baan gehad. Zij ontvangen een pensioen en hebben een basiszorgverzekering. Veel arme mensen werken echter zwart en ontvangen daarom dus geen uitkering. Peter: 'Je ziet daardoor dat veel ouderen zelfs op hoge leeftijd nog werken. Andere oudere mensen zie je bedelen. Zeker als er geen familie is die voor hen kan zorgen.'

Peter vindt het aangrijpend om met zulke situaties geconfronteerd te worden: 'In het centrum zien we vaak een oudere vrouw die drinkflesjes verkoopt bij het stoplicht. Verder is er een winkel waar een echtpaar op zeer hoge leeftijd gevlochten manden verkoopt. Zo proberen ze genoeg geld te verdienen om in leven te blijven. Het is schrijnend om dit soort situaties te zien. Je vraagt je af hoe het verder moet als ze echt niet meer kunnen werken vanwege hun gezondheid.'

Ook Anita ervaart aangrijpende momenten in het contact met ouderen. 'Als ik met ouderen spreek die moslim zijn, merk ik bij hen vaak een grote angst voor het oordeel. Bij de andere bevolkingsgroepen zie ik meestal juist een afgestomptheid met betrekking tot eeuwigheidszaken. Beide zaken raken me diep.' Het dringt de zendingswerkers om door te gaan met hun werk, ook onder hun oudere naasten. De zaak van de Koning heeft haast!

Ds. Ofor en familie met broers Rijnveld.

Crimineel wordt predikant

Teunis Rijnveld vertelt het levensverhaal van Chukwuma Ofor

‘Wat was ik ontroerd toen ik de Nigeriaanse Chukwuma zag knielen onder een opengeslagen Bijbel. Een crimineel die de doodstraf had kunnen krijgen. Nu bevestigd tot predikant. Wat een wonder!’ Oud-zendingswerker Teunis Rijnveld raakt niet uitgepraat over Gods bijzondere leiding in het leven van Chukwuma Ofor, zijn ‘zoon in de Heere’.

Door **Liesbeth de Jongste**

'Mijn pistool werkte niet ... een wonder van Gods genade.'

Als je niet oppast, zit je hier middenin de nacht nog', glimlacht Teunis Rijnveld. Regelmatig staat hij op uit zijn stoel om een boek op te zoeken met een verhaal of foto over het zendingswerk in Nigeria. Op zijn telefoon staan foto's van het bezoek dat hij onlangs bracht aan het Afrikaanse land. Samen met vier broers ging hij op reis om de bevestigingsdienst van dominee Chukwuma Ofor bij te wonen.

De Heere bracht Chukwuma jaren geleden op zijn pad. Sindsdien hebben beide mannen een bijzondere geestelijke band: 'Chukwuma noemt mij zijn vader in de Heere. Zo is hij mijn zoon in de Heere.'

Gevangenis

Rijnveld vertelt over hun eerste ontmoeting. 'Chukwuma zat in de gevangenis van Abakaliki. Hij was opgepakt vanwege een roofoverval en wapenbezit. Hier stond de doodstraf op. Voor zijn gevangenneming was hij lid van een criminele bende. Chukwuma heeft gelukkig nooit iemand gedood. Toen hij eens met zijn wapen wilde schieten, werkte het pistool niet. Zelf noemt Chukwuma dit een wonder van Gods genade.'

Teunis bezoekt wekelijks de gevangenis om daar te

evangeliseren. Hij stond dan op het open veld tussen de cellen. De gevangenen luisterden naar hem vanachter de tralies. Elke cel had een celleider. Deze moest ervoor zorgen dat de gevangenen stil luisterden. Chukwuma was een van de celleiders. Teunis vertelt: 'Hij was echt niet van plan om naar me te komen luisteren. Hij was bezig met een spel. Ik vroeg hem: 'Waarom luister je niet? Ik breng het Woord van God. Dan moet je toch luisteren?' Toen kwam hij toch naar de tralies. Terwijl hij luisterde, opende de Heere zijn ogen.'

Te gevaarlijk

Chukwuma begon Gods Woord te bestuderen. Hij leerde zijn zonden kennen en belijden. Na verloop van tijd mocht hij de Heere Jezus leren kennen als zijn Zaligmaker. Hij sprak vaak en graag met zijn celgenoten over Gods Woord.

In de cel heeft Chukwuma veertig dagen gevast en gebeden, onder andere om zijn vrijlating. Hij beloofde de Heere: 'Als ik vrij mag komen, ga ik in Uw Koninkrijk werken.'

Teunis vertelt hoe de Heere dit gebed op een bijzondere manier verhoorde: 'Eén keer per jaar kwam er een rechter naar de gevangenis om een aantal gevangenen vrij te laten. Hij kende de gevangenen niet. Omdat ik veel van de gevangenen goed kende, mocht ik elk jaar opschrijven welke gevangenen de vrijheid verdienden. Dit deed ik samen met Emeka Ogazi, een Nigeriaanse vriend.

Nadat Chukwuma's leven vernieuwd was, hebben wij hem op onze lijst gezet. De rechter vond het echter te gevaarlijk om zo'n crimineel vrij te laten. Het jaar erna deden wij het weer. Weer weigerde de rechter. Dit was vreemd omdat de rechter gewoonlijk al onze verzoeken goedkeurde. Het derde jaar probeerden we het nogmaals. De rechter gaf toe met daarbij de ingrijpende waarschuwing: 'Het bloed is op jullie hoofd als het fout gaat!'

Opmerkelijk verzoek

Chukwuma ging na zijn vrijlating naar zijn familie in het binnenland. Hij vertelde hen dat hij van plan was

Over Teunis Rijnveld

Teunis Rijnveld werd, samen met zijn vrouw Jenny, in 1988 als evangelist uitgezonden naar de stad Abakaliki in Nigeria. In 2001 keerde hij terug naar Nederland.

zich aan te melden bij de bijbelschool in Onuenyim-Abakaliki. Hij had immers aan de Heere beloofd in Zijn Koninkrijk te gaan werken! Zijn familieleden probeerden hem tegen te houden: 'De mensen in Abakaliki kennen je. Het is daar veel te gevaarlijk voor je!' Eén oom gaf zelfs aan dat Chukwuma geen familie meer zou zijn. Dat is voor een Afrikaan de ergste straf die er bestaat.

Toch ging Chukwuma. De bijbelschool aarzelde bij de toelating van deze student. Hij was immers een gewapende overvaller geweest! Toch werd Chukwuma toegelaten, maar wel met een speciaal toezicht. Dit bleek niet nodig te zijn. Chukwuma werd de beste student van de hele bijbelschool.

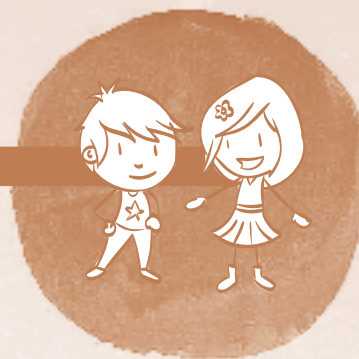
Toen Chukwuma afgestudeerd was als evangelist kreeg hij een gemeente toegewezen. Chukwuma vroeg echter of hij evangelist mocht worden in de gevangenis van Abakaliki. Dit was een opmerkelijk verzoek. De levensomstandigheden in de gevangenis waren zo afschuwelijk en mensonterend dat de meeste mensen met een boog om de gevangenis heen liepen. Chukwuma verlangde er echter naar om te werken 'op de plek waar de Heilige Geest hem had gearresteerd.' Dit werd toegestaan. Chukwuma kreeg daarnaast een gemeente toegewezen in de buurt van Abakaliki.

Bijzondere ontmoeting

Na verloop van tijd voelde Chukwuma zich geroepen tot het ambt van predikant. Hij werd aangenomen voor de studie op de theologische school en voltooide deze studie een aantal jaar later. Op 3 februari is Chukwuma bevestigd in de gemeente van Onuenyim Iseke. Teunis Rijnveld heeft op aanhoudend verzoek van Chukwuma de bevestigingsdienst bijgewoond.

ZGG JUNIOR

Chukwuma Ofor was een gevaarlijke boef in Nigeria. Omdat hij een wapen had, moest hij de gevangenis in. Daar hoorde hij evangelist Rijnveld uit de Bijbel vertellen. Dit heeft de Heere gebruikt om hem een nieuw hart te geven. Dit jaar is hij dominee geworden. Wat een groot wonder!

Rijnveld kijkt terug op een indrukwekkende reis: 'Het weerzien met Chukwuma was ontroerend. Toen we in Abakaliki aankwamen, stond hij te wachten. Er kwamen tranen in onze ogen. Het deed ook heel veel met me toen ik Chukwuma tijdens de bevestigingsdienst geknielend zag liggen onder een opengeslagen Bijbel. Een man die de doodstraf had kunnen krijgen. Wat een wonder van de Heere!'

Na de bevestiging hield Rijnveld een toespraak. Hij begon met Psalm 115 vers 1: 'Niet ons, o HEERE, niet ons, maar Uw Naam geef eer, om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil.'

Drie dagen na de bevestiging volgt een bijzon-

'Toch werd Chukwuma toegelaten, maar wel met een speciaal toezicht.'

dere ontmoeting. Teunis: 'We liepen met dominee Chukwuma Ofor over de markt in Abakaliki.

Daar kwamen we de rechter tegen die hem vrijgesproken had. Kun je je voorstellen: in een stad met 225.000 inwoners komen we juist op dit moment die man tegen! We hebben hem verteld van het wonder dat Chukwuma bevestigd is tot predikant. Zo mocht ook deze man horen van Gods werk. Dat is het verlangen van Chukwuma als het gaat over zijn veelbewogen leven: 'May the name of God be praised forever!' Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen!'

Een goed verhaal

Door **Steven Baan**

Sommige mensen zijn geboren vertellers. Een kleine gebeurtenis roept een breed pallet aan gedachten op. De ogenschijnlijk geringe aanleiding leidt tot een verhaal in geur en kleur. Er klinkt: ‘Heb ik je al eens verteld dat...?’ en het komende halfuur is oefenen in luistervaardigheid. Zeker is dat de strekking van het verhaal u lang zal bijblijven. Omdat verhalen beklijven. Een enkel cijfer of een foto alleen blijven over het algemeen niet zo lang hangen. Een goed verteld verhaal daarentegen neemt je mee in de belevingswereld van de ander en geeft je inzichten vanuit een ander perspectief. Het gaat om het verhaal.

Op de website van ZGG treft u steeds meer van deze verhalen aan, geschreven door zendingswerkers die de beschreven gebeurtenissen meemaken. Om u te informeren en meer te betrekken in de andere belevingswereld, de cultuur. Zodat het beklijft. Zodat u aan het zendingswerk blijft denken. En ervoor blijft bidden. En eraan blijft geven.

De cijfers op deze pagina staan ook in verband met verhalen. Verhalen van kinderen die de deur langs gaan om *Paulus* aan u te overhandigen en een bijdrage te vragen. Verhalen van zendingsbusjes die al jarenlang trouw op hun post staan en gezamenlijk duizenden euro’s inzamelen. Verhalen van goed georganiseerde verkopeningen, waarin veel tijd en liefde wordt gestoken. Verhalen van papiersjouw-ers, vrijwilligers bij kringloopwinkels, TFC-leden en ambtsdragers die betrokken zijn op zending. Deze verhalen zijn het waard om gehoord en doorverteld te worden. Om de zendingsliefde door te geven en aan te wakkeren waar deze ontbreekt. Wat is uw verhaal? Hoe bent u bij zending betrokken? We horen het graag! Stuur uw verhaal naar info@zgg.nl.

Inkomsten Inkomsten uit de gemeenten

Periode	april/mei	juni/juli
	2018	2018
Gemeenten in classis Goes	€29.642	€44.258
Gemeenten in classis Middelburg	€24.625	€25.148
Gemeenten in classis Tholen	€25.359	€14.610
Gemeenten in classis Dordrecht	€14.177	€51.682
Gemeenten in classis Ridderkerk	€11.084	€8.738
Gemeenten in classis Rotterdam	€14.308	€8.516
Gemeenten in classis Amsterdam	€2.389	€8.083
Gemeenten in classis Gouda	€12.281	€60.551
Gemeenten in classis Utrecht	€4.738	€29.396
Gemeenten in classis Barneveld	€25.596	€52.012
Gemeenten in classis Kampen	€20.169	€18.306
Gemeenten in classis Rijssen	€5.799	€29.204
Gemeente onbekend / diversen	€38.770	€39.540
	€228.938	€390.043

Landelijke en regionale inkomsten

Giften bedrijven	€1.100	€100
Opbrengsten postzegels/munten e.d.	€973	€285
Opbrengsten oud papier:		
Moerkapelle	€2.850	-
Werkendam	-	€1.590
Bodegraven	-	€568
Zwijndrecht	-	€2.003
Elspeet	-	€1.750
Kringloopwinkels:		
Goed & Gebruikt, Goes	€55.000	-
de Mors, Rijssen	€17.000	€18.000
Ramsburg, Middelburg	€70.000	€80.000
Kringloop Noordenweg, Ridderkerk	-	€17.500
Regionale acties	€1.732	€50
Voorjaarsactie	€8.241	€760
Zendingsdag	-	€102.704
	€347.145	€229.309
Totaal inkomsten periode	€576.082	€619.353

www.zgg.nl/uerantwoording

Een groot verschil

Ds. Iziogo blikt terug op zijn verblijf in Nederland

In juni was ik in Nederland om een bijdrage te leveren aan de pensioneringsbijeenkomst van Arie Elshout en aan de zendingsdag. In dit artikel wil ik ingaan op verschillen en overeenkomsten tussen Nederland en Nigeria.

Door ds. K.U.A. Iziogo

Nederland wordt ook wel *laagland* genoemd omdat het onder zee-niveau ligt. Dit maakt Nederland uniek voor me. Het land is zo vlak dat je ver in de verte kunt kijken. Vooral voor buitenlanders is dat een bijzondere ervaring. Nigeria is niet vlak. Het landschap gaat steeds op en neer, vooral het meer landelijke gebied. Toen ik vanaf de stad met de bus naar mijn dorp ging, kreeg ik het gevoel dat het bos me had ingesloten.

Kuilen

Een ander groot verschil is de kwaliteit van de wegen. In Nederland is bijna elke weg goed geasfalteerd. Als je in Nederland

met de auto reist, voel je niet steeds kuilen zoals op de meeste Nigeriaanse wegen. In Nederland kun je maandenlang rijden zonder dat je auto onderhoud nodig heeft, terwijl je op het platteland van Nigeria elke maand onderhoud moet plegen aan je auto. In Nederland zat ik met iemand in de auto. Terwijl we over een prima weg reden, vertelde zijn 'magische TomTom' hem dat hij op een onverharde weg reed...

Maaltijden

Nederlanders zijn erg gastvrij. In elk gezin dat ik bezocht, kreeg ik een kop koffie aangeboden. Soms in een erg klein kopje. Ik weet niet of je het serveren van koffie kunt vergelijken met het aanbieden van de kolanoet die we in Nigeria gebruiken om bezoekers te verwelkomen. Tijdens de ochtend- en avondmaaltijd at ik meestal brood met boter, kaas of pindakaas. Daarbij dronken we verse melk. Soms aten we brood met eieren en ham. De gemiddelde Nigeriaan kan zich deze producten niet veroorloven.

Toen ik naar Nigeria terugkeerde, miste ik sommige producten die ik in Nederland gewend was te eten bij de maaltijden. Toen ik terugkeerde in Nigeria, kon ik echter weer *yam fufu* eten. Dat is een soort aardappel. Ze worden fijngestampt met mortier en stamper. Je maakt van de *yam fufu* kleine balletjes die je in een saus doopt. Ik heb dit zo gemist toen ik in Nederland was!

Na een kerkdienst in Nederland werd

Paulus is een periodieke uitgave van Zending Gereformeerde Gemeenten

Verspreiding vindt plaats via de zendingscommissies van de plaatselijke gemeenten en beperkt via postverzending.

Oplage: 35.400 exemplaren. Verschijnt vijf keer per jaar. **ISSN:** 0167-2428. Kostenindicatie per jaargang € 5,00 en bij postbezorging € 7,00. Voor alle data geldt D.V. © 2018 Zending Gereformeerde Gemeenten

Redactie

Hoofdredacteur: ds. J.M.D. de Heer
Eindredacteur: J.W. van Toor
Redactiesecretaris: J.S. Baan
Redactieleden: J.C. van den Dool-Jobse, M. van Emous, E. de Jongste-Ruit, J.E. Smit, F. Weerheim, J.C. Zuidweg

Ontwerp en realisatie

BladenMakers, www.bladenmakers.nl

Postadres redactie

Postbus 232, 3440 AE Woerden

Bezoekadres ZGG

Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489950
I www.zgg.nl **E** info@zgg.nl

Uitgave op cd-rom

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op cd-rom.

Informatie en opgave:

CBB, Postbus 131, 3850 AC Ermelo
T 0341-565499.

Giften

Bank: NL44 INGB 0000 39 76 07 of NL63 RABO 0322 4013 13 ten name van Zending Gereformeerde Gemeenten, onder vermelding van woonplaats. Voor betalingen uit het buitenland is de BIC-code: RABONL2U.

ZGG is een ANBI-instelling en valt onder de groepsbeschikking van de Gereformeerde Gemeenten (RSIN: 820967257). Giften zijn

ANBI algemeen nut- of dienstverlenende instelling
 dus aftrekbaar van het belastbaar inkomen. Meer informatie: www.zgg.nl/anbi.

Testamentaire beschikkingen en periodieke schenkingen

Testamentaire beschikkingen ten behoeve van ZGG dienen als volgt te luiden: Stichting voor de Zending der Gereformeerde Gemeenten te Woerden, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41172.951.

Meer informatie: www.zgg.nl/nalaten. Een periodieke schenking kunt u eenvoudig zelf regelen via www.zgg.nl/schenken.

aan mij en mijn vertaler een kop koffie aangeboden. In Nigeria zorgen vrouwen bij toerbeurt voor een maaltijd die na de dienst genuttigd wordt. Dit eten geeft de vrouw aan de diakenen die het op hun beurt de ambtsdragers voorzetten. Dat is nog eens wat anders dan een kop koffie...

Orde en rust

Ik merkte op dat de kerkdienst exact begint en eindigt op de geplande tijd. Degenen die in de buurt van de kerk wonen, komen lopend of per fiets. In Nigeria komen

'De tijd beheerst de Nederlanders, maar wij Nigerianen controleren de tijd.'

sommige mensen pas naar de kerk als de dienst al begonnen is. De tijd beheerst de Nederlanders, maar wij Nigerianen controleren de tijd. Het is geen wonder dat sommige zendingelingen het na hun terugkeer in Nederland moeilijk vinden om zich aan de tijdschema's aan te passen.

Soms vroeg ik me af of er in de

huizen naast mij wel echt mensen woonden. Het was namelijk zo stil! Nooit hoorde ik lawaai en harde muziek van een buurman. Als ik onderweg was, hoorde ik nauwelijks de claxon van een ander voertuig. In Nigeria is dat heel anders! Daar moet je altijd veel toeteren voordat je de kans krijgt om iemand te passeren.

Overeenkomsten

Behalve de eerdergenoemde kleine verschillen zijn er ook opvallende overeenkomsten. Een van de belangrijkste overeenkomsten is dat we allemaal van de eerste Adam afstammen. Daarom zijn we allemaal verdorven door zonden en overtredingen. We hebben God nodig. We verloren God in het paradijs en zijn allemaal onze eigen wegen gegaan, zonder God.

Er is slechts één weg terug naar God. Daartoe heeft Jezus Christus ons vlees en bloed aangenomen en heeft Hij geleden. Zo zal Hij Zijn volk verlossen (Matt. 1: 21). Vraag de Heilige Geest om een nieuw hart. Als het hierom gaat, is er geen verschil tussen Nederlanders en Nigerianen. In ons leven is ten diepste slechts één ding nodig (Luk. 10: 42): de redding van onze ziel. Is dit al uw voornaamste zorg of verlangen?

BESË SHPRESË DASHURI

VITI JUBILAR UNGJILLOR

TETOR 2016 - NËNTOR 2017

VUSH

125 VJET

VËLLAZËRIA UNGJILLORE E SHQIPËRISË

In de leer bij Gjergj Qiriazhi

Wie zich verdiept in de geschiedenis van het zendingswerk wordt als het goed is vanzelf bescheiden. Laat ik u als voorbeeld meenemen in de geschiedenis van het zendingswerk in Albanië. Deze begint al bij Paulus (Rom. 15: 19).

In de negentiende eeuw is door protestantse Albanezen de Bijbel vertaald en op grote schaal verspreid. Ook in Delvinë, het stadje waar een gemeente van ZGG te vinden is! De Heere gebruikte hiervoor het zendingswerk van de familie Qiriazhi: Twee broers (Gjerasim en Gjergj) en hun zussen (Sevasti en Parashgevi). Gjerasim was een evangelist. Hij richtte in 1892 ook de *Broederschap van protestantse kerken* op. Het doel van de broederschap was de verspreiding van het Evangelie en de ontwikkeling van christelijke Albanese lectuur. Vorig jaar werd het 125-jarig bestaan van de broederschap herdacht. Ook qua identiteit spreekt hun werk aan. Ze hebben de Schrift ontsloten, de *Kleine Westminster Catechismus* en Bunyan's *Christenreis* vertaald en psalmen berijmd.

Recent las ik een boekje van Gjergj Qiriazhi waarin hij de lezer voorhoudt wat de inhoud van de Bijbel is. Het trof me hoe we in de woorden van een auteur, die losstaat van onze traditie, dezelfde verwoording van de Schrift en het werk van Gods Geest vinden, zoals wij dat in onze kring benoemen. We zeggen vaak dat Gods Geest over tijd en culturen heen op dezelfde manier werkt. Dat laat deze publicatie zo mooi zien. Hieronder vindt u twee citaten. Leest u mee?

Een korte voorstelling van die dingen die ons de Heilige Schrift leert

De boeken van het Oude Testament spreken ons van de enige en ware God en leren ons dat deze almachtige en eeuwige God de hemelen, de aarde en alle dingen geschapen heeft; en hoewel Hij oneindig rechtvaardig is, en als zodanig het kwade zoekt te straffen, ook vol van liefde en barmhartigheid is. We zien ook dat Adam het gebod dat God, Zijn Heere, hem gegeven had niet heeft gehoorzaamd en door die ongehoorzaamheid de schuld in de wereld gebracht heeft. En door de schuld de dood. Wij hebben deel aan zijn natuur en hebben ook deel aan het vreselijke gevolg van zijn ongehoorzaamheid aan Gods gebod; daarom zijn ook wij van uit onszelf kinderen des toorns, onder de dood en onder de straf. ...

Het Nieuwe Testament leert ons dat Jezus Christus, die waarachtig God is, op aarde gezonden is op de tijd voorzien door de profeten; dat deze Jezus, onze Zaligmaker, in het vlees gekomen is, alle gerechtigheid vervullend; dat Hij leed, stierf en opstond; opdat Hij in ieder ding dat Hij voor de mensen in dit grote werk van barmhartigheid gedaan heeft, niet door de mensen schuldig bevonden zou worden, maar opdat God, onze Vader, getrouw bevonden zou worden in Zijn beloften om de oneindige rijkdommen van Zijn genade te openen, opdat wij door Hem gerechtigheid Gods, of recht voor God, zouden worden.